

ହିନ୍ଦୁ କାନ୍ଦିବିଦ୍ୟା

୪
ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ଓଡ଼ିଶାର

କଣେଇ କଳା

ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପାରମ୍ପରିକ କଣ୍ଠେଇ ଦେଖୁବାକୁ ମିଳିଥାଏ, ଯାହା କେବଳ ଦେଖୁବାକୁ ସୁନ୍ଦର ହୋଇ ନ ଥାଏ ବରଂ ଲୋକଙ୍କ ରୋଜଗାରର ମାଧ୍ୟମ ବି ହୋଇଥାଏ...

୮/୯

ସିନ୍ମେଟା

୧୩

ସହରଦୀ ଦୂର

କପଳ ଟାଟୁ

ପ୍ୟାଶନ ଦୂରୀଆରେ ଗାହୁର ଏକ ସତକ୍ର ଖାନ ରହିଛି। ସମୟ ବଦଳିବା ସହ ଏହାକୁ ନେଇ ଅନେକ ଏହୁପେରିମୋଣ୍ଡ ବି କରାଯାଇଛି। କିନ୍ତୁ ଏବେ କପଳ ଗାହୁ ଏକ ନୂଆ ବ୍ରେଷ୍ଟ ଭାବେ ଉତ୍ତା ହୋଇଛି। ଏହି ଗାହୁ ସେହି କପଳଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରୁଜ୍ୟ, ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରେମର ଭୋରିରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇ ସାରା ଜୀବନ ପରିଷରକୁ ଏମିତି ଭଲ ପାଇବା ପାଇଁ ସଂକ୍ଷିବନ୍ଧ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ନିଜ ପ୍ରେମକୁ ପ୍ୟାଶନ ବ୍ରେଷ୍ଟ ସହ ସାମିଲ କରିବାକୁ ଲୁଚ୍ଛ ଅଛନ୍ତି। ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ କପଳ ଗାହୁ ଏକ ଲାତେଷ୍ଟ ପ୍ୟାଶନ କହିଲେ ଚଲେ। ଏଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ପରିଷରର ଶରାରରେ ଏମିତି କିଛି ଗାହୁ ଖୋଦାଇବାକୁ ହୋଇଥାଏ, ସେମିତି କି ସେମାନଙ୍କ ଗାହୁ ମଧ୍ୟରେ କିଛି କନେକ୍ଶନ ଥିବ। ଆଉ ଯେବେ ଉତ୍ତମଙ୍କ ଗାହୁକୁ ଏକାଠି କରି ଦେଖାଯିବ, ସେଥିରୁ କିଛି ପ୍ରେମର ପରିଭାଷା ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବ। ସେମିତି କିଛି ବ୍ରେଷ୍ଟ କପଳ ଗାହୁ ସର୍ପକରେ...

***କିଙ୍ଗ-କୁଳନ୍ତ:** ଯେତେବେଳେ ପ୍ରେମୀଯୁଗଳ ଅବା ଦମ୍ପତ୍ତି ପରିଷରକୁ ହୃଦୟରେ ରାଜା ଓ ରାଣୀର ଖାନ ଦେଇ ସାରିଲେଣି, ସେଠି କିଙ୍ଗ-କୁଳନ୍ତ କ୍ରାତ୍ରନବାଲା ଗାହୁ ଅବା ହାର୍ଟ ଶେଷ କରି ସେଥିରେ କିଙ୍ଗ ପାଇଁ ଲଙ୍କିଶ ଅକ୍ଷର 'କେ' ଓ କୁଳନ୍ତ ପାଇଁ 'କୁ' ଅକ୍ଷର ଗାହୁ କରିବା କ'ଣ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ।

***ଲକ୍କ ଆଣ୍ଟ କି:** ଯେତେବେଳେ ପ୍ରେମୀଯୁଗଳ ନିଜ ନିଜର ହୃଦୟର ଚାବିକୁ ପରିଷର ମଧ୍ୟରେ ଅଦଳବଦଳ କରିଯାଇଲେଣି, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯା'ରୁ ବକି ଆଉ ଭଲ ଗାହୁ ଆଇଅଥା କ'ଣ ହୋଇପାରେ।

***ଆର ଲଭ ଯୁ ମୋର :** ଏହା ଏମିତି ଏକ ସମସ୍ୟା, ଯେଉଁ କଥାକୁ ନେଇ ପ୍ରେମୀଯୁଗଳ କ'ଣ ଦମ୍ପତ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବି ଅନେକ ସମୟରେ ମିଠାମିଠା ଝଗଡ଼ା ହୋଇଥାଏ। କାହାର ଭଲ ପାଇବା କେତେ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ କପଳମାନେ ଚାହିଁଲେ ଏହାକୁ ଲଭର ସିମଳ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରି ଶରୀରରେ ମିକି-ମିନି ଟେଟିର ଗାହୁ କରିଯାଇବେ।

***ମିକି-ମିନି ଟେଟି ଲଭ:** ଟେଟି ତ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପସଦ ଆସିଥାଏ। ତେଣୁ କପଳମାନେ ଚାହିଁଲେ ଏହାକୁ ଲଭର ସିମଳ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରି ଶରୀରରେ ମିକି-ମିନି ଟେଟିର ଗାହୁ କରିଯାଇବେ।

***ଗାହୁ ରିଙ୍ଗ:** ପରିଷର ପ୍ରତି ଭଲ ପାଇବାକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ କପଳମାନେ ଚାହିଁଲେ ସେମାନଙ୍କର ରିଙ୍ଗ ପିଙ୍ଗରରେ କୌଣସି ଏକ ଥମକୁ ନେଇ ଗାହୁ ରିଙ୍ଗ କରିଯାଇବେ।

କେବଳ ଏତିକି ନୁହେଁ କପଳ ଗାହୁ ମଧ୍ୟରେ ପିଙ୍ଗା ମୁକ୍ତି, ମିଷ୍ଟର ଆଣ୍ଟ ମିଷ୍ଟର ଗାହୁ, ଆକର, ରୋଜ ଫ୍ଲାଊର ଗାହୁ, ମିକ୍-ହନି ଗାହୁ ଇଡ୍ୟୋଦିକୁ ବି ସାମିଲ କରାଯାଇ ପାରିବ।

**ପ୍ରେମର
ପରିଭାଷାକୁ
ପ୍ରକାଶ କରିବା
ପାଇଁ କପଳ ଗାହୁ
ଏକ ନୂଆ ବ୍ରେଷ୍ଟ
ଭାବେ ଉତ୍ତା
ହୋଇଛି ଏଥରେ
କପଳ ଅବା
ପ୍ରେମୀଯୁଗଳଙ୍କ
ଶରୀରରେ
ଏମିତି କିଛି ଗାହୁ
କରାଯାଇଥାଏ,
ଯଦ୍ବାରା ସେମାନଙ୍କ
ଗାହୁକୁ ଏକାଠି କରି
ଦେଖିଲେ ସେଥିରୁ
ପ୍ରେମର ଏକ
ସଂକେତ ମିଳେ...**

୩ ଡିଶାର କଳା କାରିଗରି ଦେଶବିଦେଶରେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ସୁଷ୍ଠୁ କରିଛି। ଓଡ଼ିଆ ଶିଲ୍ପୀଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ପାରମ୍ପରିକ ହସ୍ତକଳାରେ ଓଡ଼ିଶା ବେଶ ସମୟ। ଏପରି କଳା କାରିଗରିରେ ଓଡ଼ିଶାଙ୍କ ସାମାଜିକ ଚଳଣି ପ୍ରତିପଳିତ ହୋଇଥାଏ, ଯାହା ରାଜ୍ୟର ପାରମ୍ପରିକ କଳା, ସଂସ୍କୃତି ଓ ଐତିହ୍ୟକୁ ଶୋଭବିଦିତ କରିଥାଏ। ତେବେ ଏପରି ହସ୍ତଶିଳ୍ପ କଳାକୃତିକୁ ବଞ୍ଚେଇଥିବା ଗାଁ ପରିଚୟ ନିଆରା। ସେମିତି କେତୋଟି ପାରମ୍ପରିକ ହସ୍ତକଳା କାରିଗରି ସମ୍ପର୍କରେ ...

ଜଉକଣ୍ଠେଇ: ସାମାଜିକ ରତ୍ନାତିର ଅନ୍ୟତମ ପ୍ରତାଙ୍କ ହେଉଛି ଜଉକଣ୍ଠେଇ। ଏହି କଣ୍ଠେଇ ଦେବପ୍ରିଣ୍ଟ ଜୀବନକୁ ସୁଖମୟ କରୁଥିବା କେତେକଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛା। ତେବେ ଏହି କଣ୍ଠେଇ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ନୀଳଗିରି ବୁନ୍ଦ କିଶୋରଚନ୍ଦ୍ରପୁର ଗ୍ରାମପାଞ୍ଚାଯାଇତର ଗବପାଳ, ନିକଟସ୍ଥ ବୈଜ୍ଞାନିକ ବାରଖେଦା, ଆରବନ୍ଧ ଆଦି

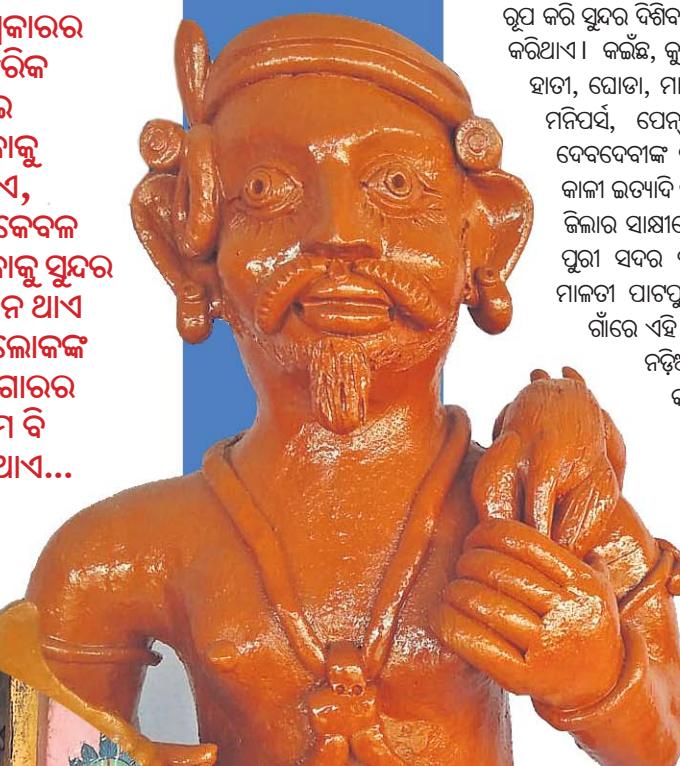
ଗାଁ କାରିଗରମାନେ ତିଆରି କରିଥାନ୍ତି। ଜଉକଣ୍ଠେଇ ତିଆରି ପାଇଁ ସରଜୁମା ଭାବେ ଲୁହାପ୍ଲଟ, ସେଲିଆ, ହତା, ବିମୁଗା, ଛୁଟି, କଟର, କୋଇଲା, ପାଉଡ଼ର, ବିଭିନ୍ନ ତିଜାଇନର କାର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵେଟ, ବାଉଲ, ଆଲୁମିନିୟମ, ଲୁହାରିଙ୍ଗ, ବ୍ରାସମେଟାଲ, ଲାଖ, ପ୍ଲାଷିକ, ପାଇପ ଇତ୍ୟାଦି ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଥାଏ। ପ୍ରଥମେ ଏକ ଲୁହାକୁଣ୍ଡରେ କୋଇଲା ପକାଇ ନିଆଁ ଆଖ କରାଯାଇଥାଏ। ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରଖାଯାଇଥିବା ଜଉକୁ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗ କରି ଲୁହାକୁଣ୍ଡ ଭାରିରେ ଗରମ କରାଯାଇଥାଏ। ପରେ ଆଲୁମିନିୟମ ଓ ଲୁହା ରିଙ୍ଗରେ ଲାଖ ଆବରଣ କରାଯାଇ ଜଉକଣ୍ଠେଇ ତିଆରି ପାଇଁ ମତ୍ତେଇ ଉପରେ ଜଉକୁ ଭାଳି ଆକର୍ଷଣୀୟ କରାଯାଇଥାଏ। ଶିଶିର ସରସ, ତୋଷାଳ ମେଳା, ଆଦିବାସୀ ମେଳା ଆଦିରେ କାରିଗରମାନେ ଏହି ଜଉକଣ୍ଠେଇ ପ୍ରାୟ ୧୫ଟଙ୍କାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ହଜାରଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରିକରିଥାନ୍ତି।

କତାକଣ୍ଠେଇ: ନିତ୍ୟା କତାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପାପୋଛ, ଗାଲିତା ଏବଂ କଣ୍ଠେଇ ତିଆରି କରାଯାଉଛି। ପ୍ରଥମେ ନିତ୍ୟା କତାକୁ କିଛିଦିନ ପାଣିରେ ତିଜାଇ ଏକ କାଠ ପାହାରାଣିରେ ବାଡ଼େଇ ତାକୁ ପରିଷାର କରି ସେଥିରୁ ତତ୍ତ୍ଵ ବାହାର କରାଯାଇଥାଏ। ଏହି ତତ୍ତ୍ଵକୁ ପାଇଁ ଭିଣ୍ଟି ସାଇଜର ରଙ୍ଗକରି ସେଥିରେ ସୁତାଗୁଡ଼ାର ବିଭିନ୍ନ ରୂପ ତିଆରି କରାଯାଏ। କତାପାରୁ ଓ କତାରୁଣ୍ଣରୁ ଅଳାଗାକରିବା ପରେ ଏହାକୁ ଖରାରେ ଶୁଖାଇ ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ଭିଣ୍ଟି ସାଇଜର ରଙ୍ଗକରି ସେଥିରେ ସୁତାଗୁଡ଼ାର ବିଭିନ୍ନ ରୂପ ତିଆରି କରାଯାଏ। କତାପାରୁ ନାଲି, ମେଳି, ବାଇଗଣି, ହଳଦିଆ, ଗୋଲାପି ଓ ଆକାଶ ଆଦି ରାସାୟନିକ ରଙ୍ଗକୁ ଗରମ ପାଣିରେ ମିଶାଇ ନିର୍ବିତ ଅନୁପାତ ଓ ସାମାଯ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିଖାଇ ଛାଇ ଛାନରେ ଶୁଖାଇ ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ କୌଣସି ଏକ

ଓଡ଼ିଶାର କଣ୍ଠେଇ କଳା

ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପାରମ୍ପରିକ କଣ୍ଠେଇ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ, ଯାହା କେବଳ ଦେଖିବାକୁ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇ ନ ଥାଏ ବରଂ ଲୋକଙ୍କ ରୋଜଗାରର ମାଧ୍ୟମ ବି ହୋଇଥାଏ...

ରୂପ ଶେଷହେବା ପରେ ଫେତିକଳ ଥାଏ ପାଣିରେ ବୁଢ଼ାଯାଇ ଶୁଖାଯାଏ । ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁପାଯୀ କଳାକୃତିରେ ପରଷ୍ଟ ପରଷ୍ଟ କତା ଦିଆଯାଇ ମୋଟା କରାଯାଏ । ଶିଳ୍ପୀ ଏକ ନମ୍ବନାରୁ କତାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ତା'ପରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପ କରି ସୁନ୍ଦର ଦିଶିବା ପାଇଁ ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗ ସୁତାଗୁଡ଼ାର ବିଭିନ୍ନ ତିଜାଇନର କରିଥାଏ । କଳାଙ୍କ, କୁମ୍ଭର, ମାଛ, ମଧ୍ୟର, ବାଘ, ସିଂ୍ହ, ତ୍ରାଗନ, କୁରୁତା, ହାତୀ, ଘୋଟା, ମାଙ୍କଡ଼, ନିତ୍ୟା ଗଛ, କଦମ୍ବଗଛ, ବରଗଛ, ବ୍ୟାଗ, ମନିପର୍ବତ, ପେନମ୍ବାଣ୍ଟ, ଘର, ବାଘାଚତେଇ ବସା ତାଜମହାଲ, ଦେବଦେବାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତିଭାବେ ଗଣେଶ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ନାରୀ, ଶ୍ରୀଗନ୍ଧାରୀ, କାଳୀ ଲତ୍ୟାଦି ନିତ୍ୟାକତାରେ ତିଆରି କରିଥାନ୍ତି । ବିଶେଷକରି ପୁରା ଜିଲ୍ଲାର ସାଧାରୋପାଳ, ମିମାପଡ଼ା, ସାତଶାଙ୍କ, ଗୋପ, କୋଣାର୍କ, ପୁରା ସଦର ବୁନ୍ଦ ଚନ୍ଦମୁଦ୍ରା, ଜଳକବର, ଜାନକୀଦେଖିପୁର, ମାଳଗା ପାପୁର, ବ୍ରଦ୍ଧିଗିରି ବୁନ୍ଦ ଖାତ୍ରିଆ ସମେତ କେତେକ ଗାଁରେ ଏହି କତାକଣ୍ଠେଇ ତିଆରି ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ନିତ୍ୟା କତାରେ ବିଭିନ୍ନ କଳାକୃତି କରି ଏହି ଅଞ୍ଚଳର କାରିଗରମାନେ ନିରକ ଜାବିକା ନିର୍ବିହାର କରିଥାନ୍ତି ।

ମାଟିକଣ୍ଠେଇ: ମାଟିକଣ୍ଠେଇ ଗତିବା ପୁର୍ବରୁ ଏକ କଳାକୃତି ଛାଅରେ କରତରୁଣ୍ଟ, ଗୋବର ଓ ଟିକାମାଟିକୁ ଭର୍ତ୍ତା କରାଯାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ କଣମଧ୍ୟରେ ଛାଅରେ କରିଥାନ୍ତି । କାରିଗରମାନେ ହଜାର ଜାବିକା ନିର୍ବିହାର କରିଥାନ୍ତି ।

ମାଟିକଣ୍ଠେଇ: ମାଟିକଣ୍ଠେଇ ଗତିବା ପୁର୍ବରୁ ଏକ କଳାକୃତି ଛାଅରେ କରତରୁଣ୍ଟ, ଗୋବର ଓ ଟିକାମାଟିକୁ ଭର୍ତ୍ତା କରାଯାଇଥାଏ । କାରିଗରମାନେ ହଜାର ଜାବିକା ନିର୍ବିହାର କରିଥାନ୍ତି । କାରିଗରମାନେ ହଜାର ଜାବିକା ନିର୍ବିହାର କରିଥାନ୍ତି । କାରିଗରମାନେ ହଜାର ଜାବିକା ନିର୍ବିହାର କରିଥାନ୍ତି ।

ଗୋବରକଣ୍ଠେଇ: ଗୋବରକଣ୍ଠେଇ ତିଆରି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ହେଉଛି ଗୋବର, ମାଟି, କାଠରୁଣ୍ଟ, କାଗଜ । ପ୍ରଥମେ ଛୋଟଙ୍କେ ବାଜାରରେ ତିଆରି କରେ ଏହା ଛାଅ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ଏହା ଉପରେ ଗୋବର ଲୋପ ଦିବାଯାଏ । ଏହାକୁ ପ୍ରାୟ ୪ଦିନ ଶୁଖାଯାଏ । ସମ୍ପର୍କ ମୁହଁଯିବା ପରେ ହାତ ଓ ଗୋଟିଏ

କରାଯାଏ । ପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆକୃତି ଯୋଡ଼ାଯିବାପାଇଁ ଥାଓ ସାହାଯ୍ୟରେ କାଗଜ ଲଗାଇ ରଙ୍ଗ ଦିଆଯାଏ । ଏହି କଣ୍ଠେ ବିଭିନ୍ନ ଯାତ୍ରା ମହୋଷୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରାୟ ୧୦ ଟଙ୍କାରୁ ୧୦୦ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରି ହେଉଥିବାର ଦେଖୁବାକୁ ମିଳେ ।

ଡୋକ୍ରାକଣ୍ଠେ: ମୟୁରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାର ଡୋକ୍ରା କାରିଗରମାନେ ବିଭିନ୍ନ କଳାକୃତି ତିଆରିକରି ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରିଥାନ୍ତି । ଡୋକ୍ରା ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ୍ଟୁଥିବା କଞ୍ଚାମାଳ ହେଲା— ଉଛହୁଙ୍କା ମାଟି, ଟିକିଟାମାଟି, ବିଲମାଟି, ନାଲିମାଟି, ପଲ୍ଲୁଆମାଟି, ସରୁବାଲି, ମହୁଫେଣା, ମହମ, କାଠର୍ତ୍ତି, ଅଜାର, ଶୋରିଷ ତେଲ, ଖପରା, ଖୋଟ, ଅଗାଢ଼ି, ଲୁଣ, ହୁଣା, ପରଳ, ଚାଙ୍ଗଣ, ରିଲଟି, ଆଲୁମିନ୍ଯମ ପାତ୍ର , ବିଭିନ୍ନ କଳାକୃତିର ଛାଞ୍ଚ, ତମ୍ବା, ପିତଳ, କଂସା ଇତ୍ୟାଦି ଏବଂ ସେହିପରି ଏହି ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସରଞ୍ଜାମ ମଧ୍ୟରେ ହସ୍ତବଳିତ ଚମତ୍କାର ଭାବି, ବାର୍ଷିକ ବିମୁଗା, ମହମଣାଙ୍କି, ମୟୁଶ ବାହିଶକାଟି, ପିତା, ତାର ବ୍ରଶ, ଶାବଳ, କୁରାତି, ଲୁହାମୁନୀ, ମାଟିପାତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ଦରକାର ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରଥମେ ଏହି କଳାକୃତି ପାଇଁ ଉଚିମାଟି, ମହମ କିମ୍ବା ମହୁଫେଣାର ଥାଠାରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ବିଭିନ୍ନ ଆକୃତିର ଛାଞ୍ଚ ତିଆରି କରାଯାଏ । ମାଟିଗୁଣ୍ଠରେ ଅଗାଢ଼ି ମିଶାଇ ପାଣିରେ ଭିଜାଇ ଚକଟା ଯାଇଥାଏ । ଏକ ଟିଶ ଉପରେ ପିତଳକୁ ରଖାଯାଇ ନିଆଁରେ ଚରଳାଇ ନୀଳବଣ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣକା ନିର୍ଜତୁଷ୍ଟ କରି ବିଭିନ୍ନ ଆକୃତିର ଛାଞ୍ଚ ତିଆରି କରାଯାଏ । ମାଟିଗୁଣ୍ଠରେ ଅଗାଢ଼ି ମିଶାଇ ପାଣିରେ ଭିଜାଇ ଚକଟା ଯାଇଥାଏ । ଏକ ଟିଶ ଉପରେ ପିତଳକୁ ରଖାଯାଇ ନିର୍ଜତୁଷ୍ଟ କରି ବିଭିନ୍ନ ଆକୃତିର ଛାଞ୍ଚ ତିଆରି କରାଯାଏ । ପରେ ମହମ ତରଳ ବାଷ୍ପ ହୋଇଯିବା ପରେ ତରଳ ଯାଇଥିବା ପିତଳ ମୂରଁର ରୂପନିବା । ପିତଳ ଅନ୍ତା ହୋଇଗଲା ପରେ ଛାଞ୍ଚ କଳାକୃତି ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ପୁଲୁଦାନି, କଳ୍ପିତ, କାର୍ତ୍ତିକା, ବାଘ, ଚତେଳ ଗଛ, ମଦିର, ଘୋଡ଼ା, ମଣିଷ, ଶୋରଙ୍ଗେ ଘରକଣଶ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଶିର୍ଷରେ କାରିଗରମାନେ ମାସକୁ ପ୍ରାୟ ୭୭ ହଜାର ଟଙ୍କା ଯାଏ ରୋଜଗାର କରିଥାନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ୩୦ ଟଙ୍କାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ୧୫ଟୁ ୨୦ହଜାର ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଡୋକ୍ରା କଳାକୃତି ବିକ୍ରି କରିଥିବାର ନଜିର ରହିଛି ।

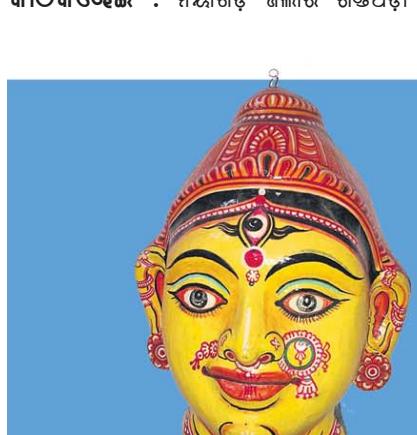
ଶିର୍ଷାଗ୍ରାମ ରଘୁରାଜପୁର: ଏକ ଗ୍ରାମୀଣ ହସ୍ତକଳା କାରିଗରଙ୍କ ସାଧନାର ପାଠୀ ଭାବେ ପୁରା ଜିଲ୍ଲାର ରଘୁରାଜପୁର ସୁପରିଚିତ । ଏହି ଗାଁ ଦେଶବିଦେଶରେ ଏକ ନିଆରା ପରିଯେ ଦୃଷ୍ଟିଗତି ପାଇଁ ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଜନାଥଙ୍କ ତ୍ରିକର ଘୋଷାକ୍ଷେତ୍ରରେ ସେବାକାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାସୁରକ୍ଷିତ । ଏହି ଗାଁରେ ପରିଚ୍ଛିତ, କାଗଜମୁଖୀ, କାଠକଣ୍ଠେଇ, ଗୋବରକଣ୍ଠେଇ, ପାରମିକ କଳାକୃତି କାରିଗରମାନେ ତିଆରି କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଗାଁରେ ଓଡ଼ିଶାନ୍ତ୍ୟ, ଗୋଟିପୁଅ ନାଟ, ଗୋଷାରିମେତ ନୃତ୍ୟ, ସଂକରିତ, ରାମଲାଲା ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ପାରମିକ ନୃତ୍ୟଗାତର କଳାକାରଙ୍କ ସୁନାମ ରହିଛି । ଭଗବାନ ସ୍ଵାଙ୍କ କୁହାନ୍ତି, ଅଜିକାଳି ଗୋବରକଣ୍ଠେଇର ରହିଦା କମୁଳି କାଗଜମୁଖୀ ତିଆରିରେ ମନବଳାଉଛନ୍ତି । ଏହିଗାଁର କଳାକୃତି ପରିବେଶ ଦେଖୁବାକୁ ଦେଶବିଦେଶର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକମାନେ ଏଠାକୁ ଆସିଥାନ୍ତି ।

କାଠକଣ୍ଠେଇ : ନୟାଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାର ଖୁଣ୍ପଦା ଏନ୍ଦେଶସି ଅନ୍ତର୍ଗତ

ତେବୁଳି ମଞ୍ଜିକୁ ଛେତି ପରେ ତାକୁ ସିଖାଇ ସେଥିରୁ ଥାଓ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ତରଳଥାକୁ ଛାଣି ଥଣ୍ଡା କରିରଖୁଥାନ୍ତି । ପରେ ବିଭିନ୍ନ କଳାକୃତି ଛାଞ୍ଚରେ କାଗଜ ପରପୁରେ ଥାଓ ସହ କରତରୁ ପୁଣି କାଗଜ ଦେଇ ଖରାରେ ଶୁଖାଯାଇଥାଏ । ମୁଖାଗୁଡ଼ିକରେ ଧଳା ଖଢ଼ିବୁନ ବୋଲି ଖରାରେ ଶୁଖାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି । ପରେ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଖୋଜିଲା ବେଗୁନିଆ କୁକର କରଦାଢ଼ିଆ । ଗାଁରେ କାଗଜମୁଖୀ କାରିଗରମାନେ ଏହି କଳାକୃତି କରିଥାନ୍ତି । କାଗଜମୁଖାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାୟ ୧୦ଟଙ୍କାରୁ ୪ଶହେରଙ୍କ ଯାଏ ବ୍ୟବୀତ ରାଜ୍ୟର ରଘୁରାଜପୁର, ତିରିଆ, ପୁରା, ଖୁଣ୍ପଦା, ଆଦି ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋବରକଣ୍ଠେଇ, କାଠକଣ୍ଠେଇ, କାଗଜମୁଖୀ କାରିଗରମାନେ ରହିଛନ୍ତି ।

ଟେରାକୋଟା କଳାକୃତି: କେହୁଏ ଜିଲ୍ଲା ଘଟଗାଁ କୁକ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବାଟ ହେବିରନପୁର ଜୁମାରାହିର କାରିଗରମାନେ ଟେରାକୋଟା କଳାକୃତିରେ ଏକ ନିଆରା ପରିଚୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି । ସେହିପରି ହଳଧରପୁର ଗାଁର କାରିଗରମାନେ ଏହି ହସ୍ତକଳାରେ ନିଜକ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରିଥାନ୍ତି । ଏହି କାରିଗରଙ୍କ ହାତର ସର୍ବରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ମାଟିର ଟେରାକୋଟା କଳାକୃତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରଥମେ କଞ୍ଚାମାଟିକୁ କିଛି କଳାକୃତିର ଛାଞ୍ଚରେ ପକାଇ କଳାକୃତିର ନୟମାକୁ ବାହାର କରାଯାଇଥାଏ । ପରେ ଅଞ୍ଚଖରାରେ ସେହି କଳାକୃତିକୁ ଶୁଖାଇ ତାକୁ ମୟୁଣ କରିଥାନ୍ତି । ତା'ପରେ ଅଞ୍ଚ ଓଦାଥିବା କଳାକୃତିକୁ ଭାଟିରେ ପୋଡ଼ାଯାଇଥାଏ । କେବାରନାଥ ସାହୁ କୁହାନ୍ତି, ପ୍ରାୟ ୪ଟଙ୍କାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ୪ହଜାର ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଟେରାକୋଟାକୁ ବିକ୍ରିକରାଯାଇଥାଏ । ହାଟଗୋଡ଼ା, ବାଘ, ପୁଲଦାନି, ଜୀବଜିଲ୍ଲା ଆଦି ଟେରାକୋଟାର କଳାକୃତି ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ମେଲାମହୋଷବରେ ବିକ୍ରିହେଉଥିବା ଏଥାବୁ ଦେଖୁବାକୁ ମିଳେ । ଏହା ବ୍ୟବୀତ ଓଡ଼ିଶାର ଆସୁରି ଅନେକଗାଁର କଳାକାରମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପାରମିକ କଳାକୃତି ତିଆରି କରିଥାନ୍ତି ।

**-ବନବିହାରୀ ବେହେରା
-ଲୋକନାଥ ମିଶ୍ର, କିଶୋରଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର,
ଅଜୟ ମହାରଣା, ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପଞ୍ଜନାନକ**

ଜନ୍ମ ଡନ୍ନ୍

ଏଲିଜାବେଥୀୟ ଯୁଗର ପାରମରିକ କାବ୍ୟ ଶିଳ୍ପକଳାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ସେଥିରେ ଆଧୁନିକତାର ସର୍ବ ଦେଇଥିବା କବିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ରିଟିଶ କବି ଜନ୍ମ ଉନ୍ନ ଅନ୍ୟତମ । ସେ କେବଳ ଜଣେ କବି ନ ଥିଲେ ; ଅଧୁନକୁ ଚର୍ଚ ଅଥ ଲଂଘନର ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସାହିତ୍ୟ ସର୍ଜନା ଲୋକଲୋଚନକୁ ଆସିବା ପରେ ବିଶ୍ଵ ସାହିତ୍ୟ ଜଗତରେ ଏକ ନୂଆ ଧାରାର ଅଭ୍ୟୁଦୟ ହେଲା ବୋଲି ଅନେକେ ମତବ୍ୟକୁ କରିଛିଲେ । ପ୍ରାର୍ଥନ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅପ୍ରାର୍ଥନ ତଥା ଅଲୋକିକ ଉଙ୍ଗରେ ପ୍ରକାଶ କରିବାରେ ଜନ୍ମ ଉନ୍ନ ଥିଲେ ଜଣେ ଧୂରାଣ ବିନାଶ । ପ୍ରେମ କବିତା, ଭାଙ୍ଗ କବିତା, ଆଧୁନିକ କବିତା, ସାମେଟ୍, ଗାୟତ୍ରୀ, ବ୍ୟଙ୍ଗ କବିତା, ପ୍ରେତ୍ ଆଦି ସେ ଶହ ଶହ ସଂଖ୍ୟାରେ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ କବିତାରେ ପ୍ରତାକର ବହୁଳ ସ୍ଵଭାବର ଦେଖାଇବାକୁ ମିଳିଥା । ଖାସ ଏହି କାରଣ ପାଇଁ ସେ ତାଙ୍କ ସମସାମୟିକ କବିମାନଙ୍କଠାରୁ ଭିନ୍ନ ବୋଲି ବାରିହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ।

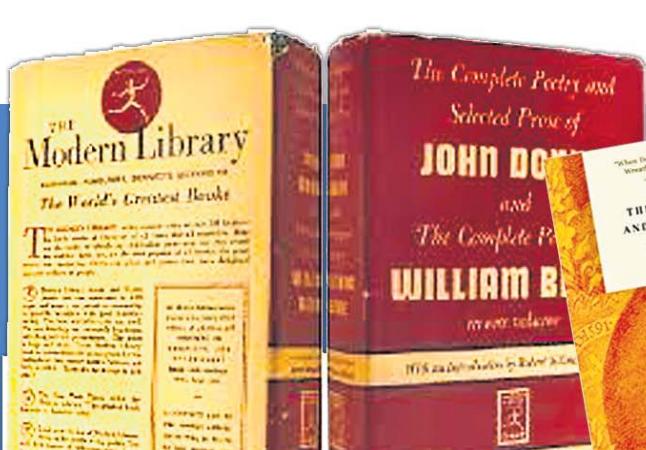
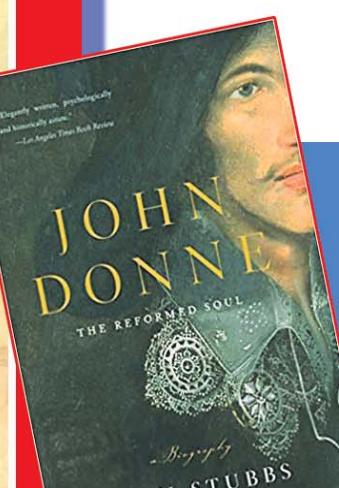
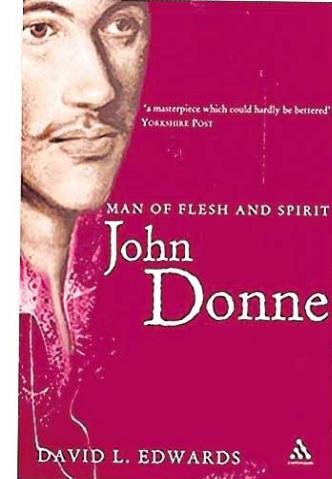
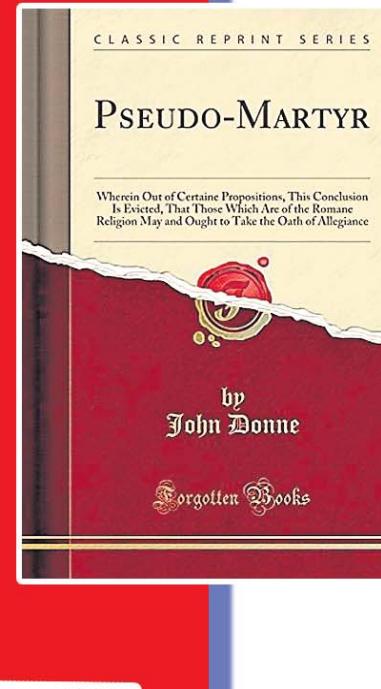
ବାପାଙ୍କ ଦେହାତ : ୧୫୭୧ ମସିହା ଜାନ୍ମୟାର ୨୨ ତାରିଖରେ ବ୍ରିଟିଶ୍‌ର ଏକ କ୍ୟାଥୋଲିକ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମ ଉନ୍ନ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ନାମ ଥିଲା ଜନ୍ମ ଉନ୍ନ ସିନିଅର । ମା'ଙ୍କ ନାମ ଥିଲା ଏଲିଜାବେଥ ହେଉଥିବା । ତାଙ୍କ ମା'ବାପାଙ୍କ ଏ ସନ୍ତାନ ମଧ୍ୟରୁ ସେ ଥିଲେ ଡୃତୀୟ ସନ୍ତାନ । ଯଦିଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଏକ ବିଶଶାଳୀ ପରିବାର ନ ଥିଲା ; ଚର୍ଚ ସହ ଜଡ଼ିତ ଥିବାରୁ ସମାଜରେ ସେମାନଙ୍କର ଏକ ପରିଆରା ରହିଥିଲା । ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ସନ୍ଧାନ ଜଣାଉଥିଲେ । ଜନ୍ମଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ଚାରିବର୍ଷ ବନ୍ଦସ ହୋଇଥିଲା, ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କର ଦେହାତ ଘଟିଲା । ଏହା ଥିଲା ତାଙ୍କ ପରିବାର ପାଇଁ ଏକ ଦୁଃଖଦ ଅଧ୍ୟାୟର ଅୟମାରସ । ମା' ଏଲିଜାବେଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକୁତିଆ ହୋଇଗଲେ । ତାଙ୍କ କାନ୍ତି ଉପରେ ଏହି ପିଲାମ୍ବର ଲାଲମପାଳନ ତଥା ପାଠ୍ୟପାଠର ଦାର୍ଶିତ ନ୍ୟୟ ଥିଲା । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚେଇ ରଖିବା ପାଇଁ ସେ ବାଧହୋଇ ଡକ୍ଟର ଜନ୍ମ ସାଇମିଞ୍ଚିଲ୍ ବ୍ରିତୀୟ ବିବାହ କଲେ । ଜନ୍ମ ସାଇମିଞ୍ଚିଲ୍ ତାଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କର ତଥା ବିଧାରକ ହେବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ମଧ୍ୟ ଦେଲେ ।

ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ କୌଣସି : ବାପାଙ୍କ ଦେହାତ, ମା'ଙ୍କର ବ୍ରିତୀୟ ବିବାହ, ପରିବାରର ଆର୍ଥିକ ଅସ୍ତ୍ରଳକ୍ଷତା ଆଦି ଘରଣା ଜନ୍ମ ଉନ୍ନଙ୍କ ଶୈଶବକୁ ଏକପ୍ରକାର ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରି ପକାଇଥିଲା ।

ଏହିସବୁ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଆମମନ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲା । ସେ କାହା ସହ ବେଶି ମିଳାମିଶା କରୁ ନ ଥିଲେ । ତା' ପରିବର୍ତ୍ତେ ସେ ସବୁରେଲେ ଚିତ୍ରମନ୍ଦ ରହୁଥିଲେ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପୁସ୍ତକ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିଲେ । ସ୍ମୂଲ ତଥା କଲେଜରେ ଜଣେ ମେଧାବୀ ଛାତ୍ର ଭାବରେ ପରିଚିତ ଥିଲେ ଜନ୍ମ । ସେ ନିଜକୁ କେବଳ ପାଠବହି ମଧ୍ୟରେ ସାମିତ କରି ରଖି ନ ଥିଲେ । କୌଣସିର ଜନ୍ମ ଉନ୍ନଙ୍କର କବିତାର ଉଦୟ ହୋଇଥିଲା । ସେ ଏହାକି କବିତା ସବୁ ଲେଖୁଥିଲେ ଯେ, ତାହା ତାଙ୍କ ଶିଳ୍ପକଳାଙ୍କୁ ଚମକୁଡ଼ି କରିଦିଥିଲା । ସେଥିରୁ କବିତା ଥିଲା ତାଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ମନର ପ୍ରତାକ । ଅତି ପ୍ରତାକମକ ଉଙ୍ଗରେ ସେ ନିଜ ଭିତର ଦୁଃଖ, ସତାଶା, ବିଦ୍ରୋହ ସବୁକୁ ଶବ୍ଦରୂପ ଦେଇପାରୁଥିଲେ ।

କ୍ୟାରିଯର ଓ ବିବାହ : ପାଠ୍ୟପାଠ ଶେଷ କରିବା ପରେ ଜନ୍ମ ଜଣେ ଡିଲୋମାର ଭାବରେ ନିରିଜ କ୍ୟାରିଯର ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏହା ଥିଲା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଅନୁଭୂତି । ମଣିଷଙ୍କୁ ପଢ଼ିବାର ମୁଦ୍ୟାଗ ସେ ଏହି ଡିଲୋମାର କିମ୍ବିରୁ ହିଁ ହାସଲ କରିଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ସେ ଆନ୍ ମୋର ନାମ୍ବା ଜନେକା ତରୁଣୀଙ୍କୁ ପ୍ରେମ କରୁଥିଲେ । ଉଭୟ ଆନ୍ ଏବଂ ଜନ୍ମ ପରମତମା ବିବାହ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ବିବାହକୁମା ଉଭୟଙ୍କ ପରିବାର ଲୋକେ ସ୍ବାକ୍ଷର କରୁଥିଲେ । ହେଲେ କେତେଦିନ ବା ସେମାନେ ଏହି ପ୍ରେମକୁ ଲୁଚେଇ ରଖିପାରନ୍ତେ ! ସେକଥା ଜଣାପଦିବା ପରେ ଜନ୍ମଙ୍କ ଜୀବନକୁ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଘନେଇ ଆସିଲା । ସେ କିମ୍ବିରୁ ତଢା ଖାଇଲେ । ପାରିବାରିକ ବିରୋଧର ଶିଳ୍ପକଳା ହେଲେ । ଲେଖାଲେଖ ବାଧାପ୍ରାୟ ହେଲା । ସେ ମାନସିକ ସ୍ଵଭାବରେ ପଡ଼ି ଯମୁନା ଘୋଗିଲେ । ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରେମ ଥିଲା ସ୍ଵର୍ଗ । ଜଣେ ପଦ୍ମି ଭାବରେ ଆନ୍ ନିଜର ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିବାରେ ତିଳେ ବି ଅବହେଲା କରି ନ ଥିଲେ । କିଛିବର୍ଷର ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରେ ତାଙ୍କ ବିବାହକୁ ସ୍ଵାକ୍ଷିତ ଦେଲା ଚର୍ଚ । ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଦୂରେଇଗଲା ।

୧୯୩୧, ମାର୍ଚ୍ ୩୧ ତାରିଖ । ଏହି ଦିନ ଏହି ପ୍ରତିଭାଧର ବ୍ୟକ୍ତିରେ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନକୁ ହସମ୍ଭୟ ଫେରି ଆସିଲା ।

ବ୍ରିଟିଶ କବି ଜନ୍ମ ଉନ୍ନ କେବଳ ଜଣେ କବି ନ ଥିଲେ ;
ଅଧୁନକୁ ଚର୍ଚ ଅଥ ଲଂଘନର ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସାହିତ୍ୟ ସର୍ଜନା ଲୋକଲୋଚନକୁ ଆସିବା ପରେ ବିଶ୍ଵ ସାହିତ୍ୟ ଜଗତରେ ଏକ ନୂଆ ଧାରାର ଅଭ୍ୟୁଦୟ ହେଲା ବୋଲି ଅନେକେ ମତବ୍ୟକୁ କରିଥିଲେ ।

ନୀରବ ଆଳାପ

- ବୀଶାପାଣି ପ୍ରଧାନ

ବାସ

ବେଶି କିଛି ବଦଳିନ ସେଇଦିନୁ

ତା' କି କପି ଟିକେ ବେଶି

ଏକାନ୍ତରେ କବିତା ବହି ଦ' ଚାରିଟା

ଅନେକ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦୟ ପର ବି

କିଛିଟା ସମ୍ପର୍କର ଭାର ।

ବେଳେବେଳେ ନିଜ ସହ

ଖୁବ୍ ଗପେ, ଆଜନାରେ

ନିଜକୁ ସଜାଏ, ହେଲେ ତରଲାଗେ

କାଳେ ଏ ଅଭିନୟର ପର୍ଯ୍ୟାପାଶ ହେବ,

ଶୁଳ୍କରେ ଚଢ଼ିବ କି ଗୁଡ଼ାଏ ଅପମାନକୁ

ବହି ଚାଲିବ, ନ ହେଲେ-

ପୁଣି ଗୋଟେ କାହାର ଚନ୍ଦ୍ରଶୂଳ ହେବି ।

ନିଜ ସ୍ଵପ୍ନ ସବୁ ସେଇଦିନ

ହୋମାଗ୍ନିରେ ଜାଲିଦେବା ପରେ

ମୁଁ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ହସିପାରେ

ଅନ୍ୟ କାହାର ସ୍ଵପ୍ନ ସବୁ ସାକାର ହେଉ

ବୋଲି ଯଞ୍ଜବେଦି ତିଆରେ

ପୂର୍ଣ୍ଣାହୁତିରେ ସବୁଯାକ ଅନ୍ତର ଅଜାଡ଼େ ।

ଗୋଟେ ଗୋଟେ ସମୟକୁ ଭାଗ ଲଗାଏ

ମୋ ଉଚିତରେ କିଏ ଗୋଟେ ମରେ

ଜିଜବାର ବାହାନାରେ

ମୁଁ ଆଜିଜାତ୍ୟକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରେ ।

ଦେଖୁ ମୁଁ ଏବେ ବି ଆଗଭଳି ହସେ,

ଅନେକ ନିଜ ଲୋକଙ୍କୁ ଦୂରେଇ ଗଲାପରେ

କପାଳରେ ନାରୀଦର ସୀମା ଆଜି

ପରକୁ ଆପଣାର କରେ,

ଗୁଡ଼ାଏ କର୍ଜବ୍ୟ, ଦାୟିତ୍ବକୁ

ଜୀବନ ବୋଲି ଭାବେ ।

ଏଠି ସେଠି ବେଶ ଗୁଡ଼ାଏ ଅଭିନୟ ପରେ

ଖୁବ୍ ଭଲରେ ବେଶି ଟିକେ କାହିପାରେ ।

ଗୁଡ଼ାଏ କରିବା, ନଭେଲ ପଡ଼ି

ମନ ହାଲକା ପରେ

ଲାଗେ ବେଶିକିଛି ବଦଳିନ ସେଇଦିନ ପରେ

ଗୁଡ଼ାଏ ମୃତ ଘଣ୍ଟାପଣ୍ଡି କରି

ରୁଷେ, ଅଭିମାନ କରେ ନିଆଲଗା ବନ୍ଦେଶକୁ

ସମୟକୁ ଜାରିରୁଣି ଫୋପାଡ଼େ କିଛି ମିଠା

ଅତୀତକୁ, କେଜାଣି କୋଉଠି ପଡ଼ି,

ପୁଣି କୁହୁଳି ଖୋଜୁଥାଏ

ସେ ବିଗତ ଦିନକୁ ॥

- ସୁଆସନା ସେଷ୍ଟାଲ କୋଣ୍ଠେମିନିଯମ,
କୁଆଲାଲପୁର, ମାଲେସିଆ ।

ତୋମେଷ୍ଟିକ୍ ଭାଓଲେନ୍ଦ୍ର

- ପରଂବ୍ରହ୍ମ ତ୍ରିପାଠୀ

'ତୋର ନା, ପରିଷ୍କା ଆ' ସିମ୍ପଲ କଥା । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ କୁହାଇଦିଅ ଆଉ ପ୍ରମାଣିତ କରେଇଦିଅ ଯେ, ସେ ଗୁଡ଼ାଏ ପିଏ । ହି ଲଜ ଆନ୍ ଆଲକୋହଲିକ୍ ।' ପକେଗୁ ସିଗାରେର କାହୁକାହୁ କହିଲା ଅବିନାଶ ।

“ତ, କ’ଣ ହେବ ସେଥିରୁ ?” ଟିକେ ଆଶ୍ରୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା ଅଦିତି ।

“ସିଏ ପିଏ, ସିଏ ତା’ ଘରକୁ କେବେ ନା କେବେ ତ ପିଲକି ଯାଉଥିବ । ପିଲକି ଯାଉଥିବ ମାନେ କେବେ ନା କେବେ ତ ଘରେ ଜୋର ପାଟିରେ କଥା ହେଉଥିବ । ଜୋର ପାଟି କରୁଥିବ ମାନେ ତା’ ସ୍ଵୀ ଏଥରେ ଲମୋଶନାଲି ଆହାତ ହେଉଥିବ । ଏଇତା ନିହାତି ସିମ୍ପଲ ।”

“ତ ?” ପଚାରିଲା ଅଦିତି ।

‘ତ ! ଯଦି ତା’ ସ୍ଵୀକୁ ମନେଇଛେଲା, ତାକୁ ତୋମେଷ୍ଟିକ୍ ଭାଓଲେନ୍ଦ୍ରରେ ଅନ୍ତତଃ କିଛିଦିନ ପାଇଁ ଭିତରେ କରିଛେବ । ଆର ଶୁକ୍ରବାର ଛୁଟି । ତା’ପରେ ସେକେଷ୍ଟ ସଚର ତେ । ଯଦି ଶୁକ୍ରବାର ରାତିରେ ଆରେଷ୍ଟ ହେଲା ତା’ହେଲେ ଆମ ପାଖରେ ପୂରା ସାତଦିନ ।” ଧୂଆଁ ଛାହୁକାହୁ କହିଲା ଅବିନାଶ ।

“କୋର୍ଟରେ ଯଦି ପ୍ରମାଣ କରି ନ ହେଲା ? ? ?” ଦାଘ୍ୟାସ ନେଇ କହିଲା ଅଦିତି ।

“ସୁମିକୋଟି ପରା ନିଜେ କହିଛନ୍ତି ପଞ୍ଚାନବେ ପରସେଷ୍ଟ ଏଭଳି କେସି ମିଛ ବୋଲି । ତା’ ଭିତରୁ ଲାଗ ଆଉ ଗୋଟେ ହେବ । ଅଧିକ କ’ଣା ଯେ ? ଦୋଷୀ ହେଉ କି ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଆମର ଯାଏ କେତେ ଆସେ କେତେ ? ସେମିତି ବି ତାକୁ ଛ’ସାତଦିନ ଭିତରେ ବେଳ ମିଳିଯିବ । କିନ୍ତୁ ଥରେ ରିପଂ ହୋଇଗଲେ ମାର୍କେରକୁ ଫେରିବା ଆଉ ମୁଣ୍ଡ ଉଠେଇ କଥା ହେବାକୁ କେତେ ବର୍ଷ ଯେ ଲାଗିବ ତା’ର ଠିକଣା ନାହିଁ ।” ଆଶ୍ରେତ୍ରକୁ ବୁଲେଇ କହିଲା ଅବିନାଶ ।

“ଆର ଯୁ ସିଓର ? ଏମିତି କରିଛେବ ?” ଅଦିତି ପଚାରିଲା ଥରଥର କଷରେ ।

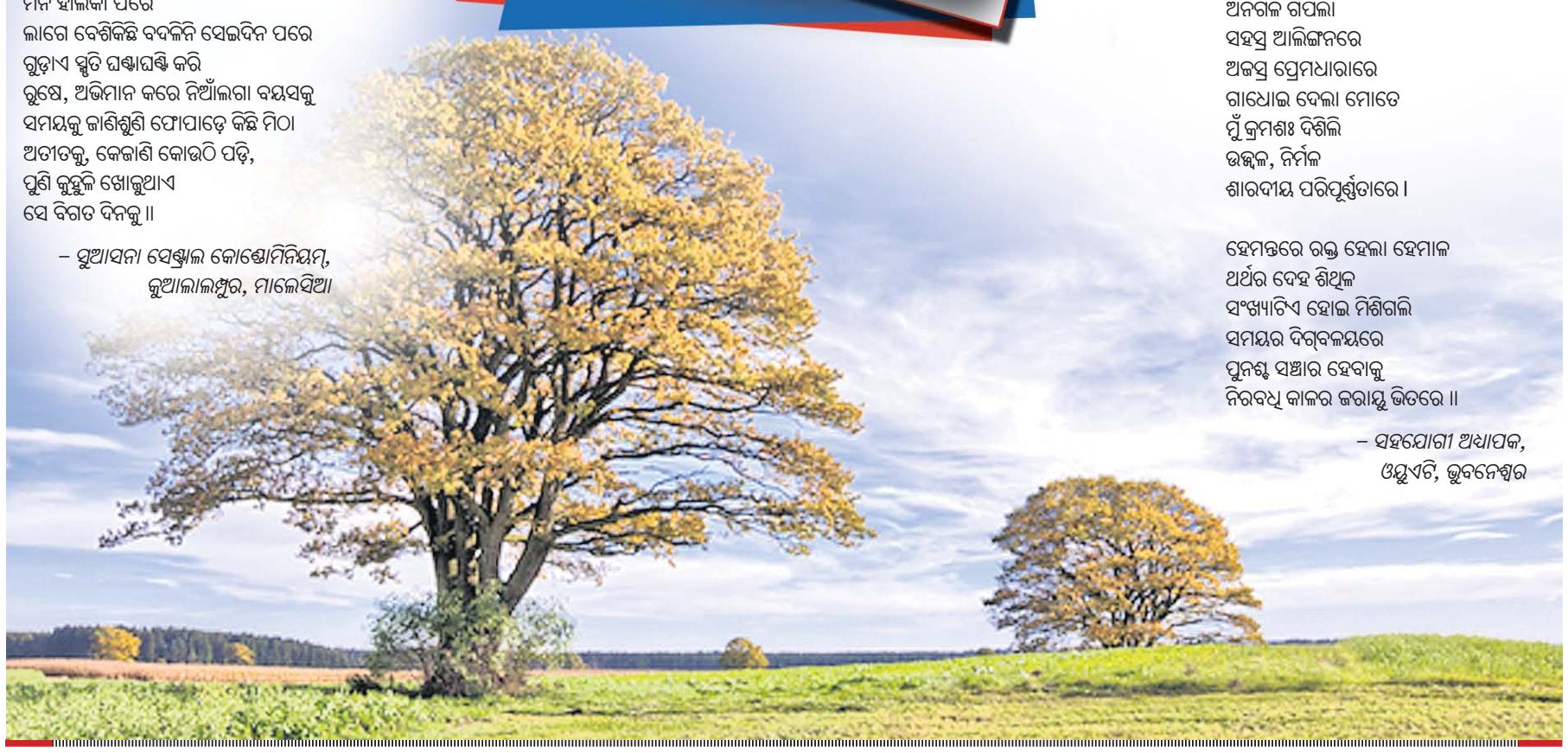
ଧୂଆଁ ଛାହୁକାହୁ ଦାର୍ଶନିକ ଭଜନରେ କହିଲା ଅବିନାଶ - ‘ଗୋଟାଏ ଲୋକଙ୍କୁ ଗଢ଼ିବା ହେଉ କି ଭାଜିବା, ସବୁଠାରୁ ଭରିଯାଏ, ସହଜ ଓ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଅସ୍ପରା ପରା ତା’ ପରିବାର !’

- ନାଉଗ୍ରାହି ହାଟ, ଜଗତସ୍ଥିତପୁର

ବର୍ଷ

- ଉମାଶିଳର ପାଳ

ଶୀତରେ ଶୋଇଥିଲି
ସମୟର ଜରାୟ ଭିତରେ
ଉଷ୍ମମ ନିଦରେ ।ଆଖୁ ମେଲିଲା ପରେ ଦେଖୁଲି
ଧରାରେ କଞ୍ଚଳ ଖରା
ବସିଛି ବସନ୍ତର ମେଲା
ଉଦୟ ପିଲା ପରି ବୁଲିଲି
ମଳଯ ସାଥରେ, ଫୁଲର ଗଲିରେ ।କେଶାଖୀ କାମନାରେ
ନିଆଁ ଲାଗିଲା ଦେହରେ
ମନ ହେଲା ଚଞ୍ଚଳ
ପାଇବାକୁ କାହାର ପରଶ, ଶୀତଳ ।ଆକାଶରେ ଆଖୁ ମିଟିକା ମାରି
ଆସିଲା ବର୍ଷା
ଅନରଗଳ ଗପିଲା
ସହସ୍ର ଆଲିଙ୍ଗନରେ
ଅଜସ୍ର ପ୍ରେମଧାରାରେ
ଗାଧୋଇ ଦେଲା ମୋତେ
ମୁଁ କ୍ରମଶଃ ଦିଶିଲି
ଉଜ୍ଜଳ, ନିର୍ମଳ
ଶାରମାୟ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣବାରେ ।ହେମତରେ ରକ୍ତ ହେଲା ହେମାଳ
ଥର୍ଥର ଦେହ ଶିଥିଲ
ସଂଖ୍ୟାଚିତ୍ର ହୋଇ ମିଶିଗଲି
ସମୟର ଦିଗବଳଯରେ
ପୁନଶ୍ଚ ସଞ୍ଚାର ହେବାକୁ
ନିରବଧୂ ଜାଲର ଜରାୟ ଭିତରେ ॥- ସହଯୋଗୀ ଅଧାପକ,
ଓୟେଟି, ଭୁବନେଶ୍ୱର

କାହାକୁ ପୁରୁଷ ଜାଇଗର

ବଲିଉଡ଼ର ଯଜ୍ଞ ସେନ୍-ସେନ ଭାବରେ
ପରିଚିତ ଗାଇଗର ଶ୍ରୀପା। ତାଙ୍କର
ଦେଖିଲେ କିଏ ବା ଦିଶାଏ
କରିବ ଯେ, ସେ ବଡ଼ ହୁମ ଭିତରେ
ଏକୁଆ ଶୋଇବାକୁ ଡରି
ହେଲେ ବଡ଼ ବୁନ୍ଦରେ ଏକୁଆ ଶୋଇବାକୁସେ
ଡରିଛି କାହାକୁ ? ଏହାର ଉଭାବରେ ଗାଇଗର
କହନ୍ତି, “ପିଲାମିନେ ମୁଁ ଥରେ ହିଲିଉଡ଼ର
ଏକ ହରର ପିଲ୍ଲ ଦେଖୁଥିଲା। ତାକୁ ଦେଖିବା
ପରେ ବଢ଼ିଗରେ ଏକୁଆ ଶୋଇବାକୁ ମୋ
ମନରେ ଭଯ ସୁଣି ହୋଇଥିଲା। ସେହି ଭଯ ଏ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋ ମନରେ ରହିଛି। ଏପରି କି ଶୁଣି
ସମୟରେ ହୋଇଲେରେ ଏକୁଆ ଶୋଇ ନ
ଥାଏ। କେଜେଣ ସାଙ୍ଗେ ସହ ଲେବ ନାହିଁ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖଟି ଗାଲେ ଆଉ ତା'ପରେ ଏକାଠି
ଶୋଇପାହିଲା” ଗାଇଗରଙ୍କ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରତି ଦେଖି
ଦୂର୍ବଳତା ରହିଛି। ମନମୋତ୍ତମ ଖାଦ୍ୟ ଦେଖିଲେ
ସେ ଲୋଭ ସମ୍ଭାବନ କରିପାରିଛି ନାହିଁ।

ସାରା

ସାରାଙ୍କ ଲଭ୍ ଗୁରୁ କରୀନା

ବେଳେବେଳେ ପ୍ରେମା କେତେବୁନ୍ଦୁ ଅଛୁଆରେ ପକାଇ ଦେଇଥାଏ। ତିକ ସେପରି ପ୍ରେମକୁ
ନେଇ ଦେଖି ତେନେବାରେ ଅଛନ୍ତି ସାରା ଅଛା ଖାନ୍ତି। ସେ କୁଆଡ଼େ ଏବେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ
ସିନ୍ମେମାର ନାୟକ ସୁଶାନ୍ତ ସିଂ ରାଜପୁତ୍ର ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ିଯାଇଛନ୍ତି। ଏକଥା ଯେତେବେଳେ
ତାଙ୍କ କାନରେ ପଡ଼ିଲା ତାହା ଶୁଣି ସେ ରାଗ ନିଆଁବାଣା। ଏସବୁ ଆଲୋଚନାର ପରିସମାପ୍ତି
କରିବାକୁ ସେ ସଫଳ ହେବାକୁ କହନ୍ତି, “ଯାହା ସବୁ ଆଲୋଚନା ହେବାକୁ ତାହା ମିଳି।
କାରଣ ସୁଶାନ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି ମୋର ଜଣେ ଭଲ ସାଙ୍ଗ। ତାଙ୍କ ସହ ମୋ ନାମକୁ ଯୋଡ଼ି ଯାହା
ଆଲୋଚନା କରାଯାଉଛି ତା’ ପଛରେ ଆବୋ ସତ୍ୟତା ନାହିଁ। ନିକଟରେ ଦୁହେଁ ଏକ ବାର୍ତ୍ତା
ତେ’ ପାର୍ଟିରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଯାଇଥିଲେ। ପାର୍ଟି ଶେଷ ହେବା ପରେ ସାରାଙ୍କ ତାଙ୍କ ଘରେ
ବ୍ରାପ କରିବାକୁ ନିକେ ସୁଶାନ୍ତ ଯାଇଥିଲେ। ଅପରପକ୍ଷରେ ଦୁହେଁକୁ ଏବେ ଅନ୍ତରାଶ ସମୟ
ପାର୍ଟି, ହୋଲେ, ରେଖୁମାଝରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି। ତେବେ ଏତଳି ସମ୍ପର୍କକୁ ନେଇ ସାରା
ସଫଳ ଦେଇଥିବା ବେଳେ ସୁଶାନ୍ତ ପୂରା ମରବ। କରୀନା ଏକ ସାକ୍ଷାତକାରରେ କହିଛନ୍ତି
ସେ ପ୍ରଥମ ଶିଳ୍ପର ସହ ସାରା ଦେଇବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ପାର୍ଟିର କାହାକୁ
ପାର୍ଟିର କରନ୍ତି ନାହିଁ ବୋଲି ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି କରାନା।

ଗାଇଗର ଶ୍ରୀପ

'ହୀରାଲାଲ ମୋତିଲାଲ'

ଚଳକ୍ତିତରେ ଅମର-ଅପ୍ରିଟା

BOLLYWOOD
ବଲମାନ-କାନ୍ତିନା

ଆଲୀୟାଙ୍କ ସେଶାଲ ଲାଙ୍କୁ ନେଇ ଏବେ ବଳିଉଦରର ଚର୍ଚା।
ପୁଣି ସେବଳି ଆଲୋଚନା ଆବକୁ ବଢ଼ିବାକୁ ଦେଖି ଖୋରାକ
ଯୋଗାଇଛନ୍ତି ସେ। ହେଲେ ହୋଇ ଏପରି ସେଶାଲ ଲାଙ୍କୁ
ଆୟୋଜନ କରିବା ପଛରେ କିଛି କାରଣ ଅଛି କି ? ହୁଁ,
ତାହା ଓ ନିଶ୍ଚିନ୍ତା ରହିଛି। କଥା କ’ଣ କି ଆଲୀୟାଙ୍କ ଅଭିନାଟ
'ଗଲି ବଯ୍' ନିକଟରେ ରିଲିଜ ହୋଇ ସଫଳତା ହାସଳ
କରିଛି। ଏହି ଶୁଣିରେ ସେ ନିଜ ଘରେ ଏକ ଲାଙ୍କୁ ପାର୍ଟିର
ଆୟୋଜନ କରିଥିଲେ। ଏଥରେ ଯୋଗଦେବାକୁ 'ଗଲି ବଯ୍' ର
କଳାକାରଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା। ହେଲେ ଏଥରେ
ଜଣେ ସେଶାଲ ବାଲ୍କିଙ୍କୁ ବି ଦେଖିବାକୁ ନିମିତ୍ତାବୁ। ସେ କିମ୍ବା
ହୋଇଥିବେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତା ଅନୁମାନ କରିପାରୁଥିବେ। ହୁଁ, ସେ ହେଲେ
ତାଙ୍କର ପ୍ରେମିଜ ରଣବୀର କମ୍ପୁଟର। ରଣବୀର ସେମାନଙ୍କ ସହ ଯୋଗ ଦେବା ପରେ ମୁମୁକ୍ଷୁ ଲାଗୁଥିଲା ଆଲୀୟାଙ୍କ
ମୁହଁରେ ହସର କୁଆର ଖେଳିଯାଇଥିଲା। ଏହି ଅଭିନାଟରେ
ସେ କିଛି କହିବା ସମୟରେ ଉଭୟ ରଣବୀର କମ୍ପୁଟର
ଏବଂ ରଣବୀର ବିଶ୍ଵାସ ପ୍ରଶଂସାରେ ପୋଡ଼ି ପକାଇଥିଲେ।

ସେଶାଲ ଲାଙ୍କୁ

ଆଲୀୟା-ରଣବୀର ସ୍ଟାର

କ୍ଲାଇମାକ୍ସ ପାଇଁ ୧୦କେଟି

ଏଲମାନ-କାନ୍ତିନା ଅଭିନ୍ୟାନ କରୁଥିବା ରଥା ନିର୍ମାଣାନ ହିମା
ସିନ୍ମେମା 'ଭାରତ'କୁ ନେଇ ଗତ କିମ୍ବା ମାତ୍ର ହେବ ଆଲୋଚନା
ଜାରି ରହିଛି। ଲଗାତାର କେତେଟି ପିଲ୍ଲ ଦ୍ୱାରା ପରେ ଏହି
ସିନ୍ମେମା ଉପରେ ଶତ ପ୍ରତିଶତ ଭରବା ରଖିଛନ୍ତି ସରଳମାନ।
ତେଣୁ ଏହାର ଶୁଣି ସମୟରେ ନିଜ ସବୁକିଛି ଅନ୍ତରୀମ କରୁଛନ୍ତି।
ଏହାର କ୍ଲାଇମାକ୍ସ ପାଇଁ ୧୦କେଟି ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଛି ବୋଲି ଶୁଣିବାକୁ
ମିଳୁଛି। ମୁମ୍ବାର ପିଲ୍ଲ ସିରି ଏପରି ବ୍ୟେବନ୍ଦୁକ ଦୃଶ୍ୟର ଶୁଣି
ଶେଷ କରିବାକୁ ପାଖାପାଖ ୨୪ ରଷ୍ଟା ଲାଗିଥିଲା। ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ
ଦେଖ ଉଥାହର ସହ ପ୍ୟାକ ଅପ୍ରଯ୍ୟନ୍ତ ସହଯୋଗ କରିଥିଲେ
ସଲମାନ। କେବଳ ସଲମାନ ହୁଏ, ଜ୍ଞାନି ଶ୍ରୀପ, ତତ୍ତ୍ଵ, ମୁମ୍ବାଲ
ଗ୍ରୋର ଏହି କ୍ଲାଇମାକ୍ସ ଶୁଣିରେ ରହିଥିଲେ। ପିଲ୍ଲଟିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶମା
ଦେଇଛନ୍ତି ଅଳ୍ପ ଆବାସ ଜାପର।

ପୂରଣ ହେଲା ଆଶା

ତାଙ୍କୁ ସିନ୍ମେମାରେ ତାଙ୍କର କ୍ୟାରିଯର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ଜଣେ
କମେଡ଼ୀନାମ୍ ଭାବରେ। କେବଳ ବଡ଼ ପରବା ଦୁହେଁ, କେତେଟି
ଧାରାବାହିକରେ ନିଜର ଅଭିନ୍ୟାନ ଦକ୍ଷତା ଦେଖାଇ ସାରାକାର
ହାସ୍ୟାବିନ୍ଦିନାଟା। ସେ ହେଲେ ଅମର। ନିକଟରେ ତାଙ୍କର ବନ୍ଦୁଦିନର
ଆଶା ପୂରଣ ହୋଇଛି। ନିମାଣାଧାନ ଏକ ଓଡ଼ିଆ ସିନ୍ମେମାରେ ସେ
ନାୟକ ହାଜିଛନ୍ତି। ତଳକ୍ତିରେ ପରିଚାଳିତ ହେଲା ହୀରାଲାଲ ମୋତିଲାଲ’।
ଏଥରେ ଅମର ହୀରାଲାଲ କରିବୁବରେ ଅବଶ୍ୟକ ହୋଇଛନ୍ତି। ତୁମିକା
ଅନୁମାରେ ସେ ସିନ୍ମେମା ପୋକା ପିଷ୍ଟି, ହେଲେ ଦେଖାଯାଇବା
ମନୋଭାବ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ରହିଛନ୍ତି। କେବଳ ସେବଳି ନୁହେଁ, ଆର ପ

ବାଙ୍ମ ଚାହାଣିରେ ଫସିଲା ପନ, ଅପେକ୍ଷାରେ ବିତିଯାଉଛି ଦିନ

ପ୍ରଶ୍ନ- ଜଣେ ସୁନ୍ଦରାର ବାଙ୍ମ ଚାହାଣିରେ ମୁଁ
ଫୁଲିଯାଇଛି । ହେଲେ ସେବିନଠାରୁ ସେ ଆଉ
ମୋତେ ଧରାଛୁଆଁ ଦେଉନାହିଁ । କ'ଣ କରିବି ?

-ଆଜ୍ୟ ପ୍ରହରାଜ, କେନ୍ଦ୍ରାପତ୍ରୀ

ଉତ୍ତର: ସବୁ ଚାହାଣିରେ ପ୍ରେମ ନ ଥାଏ । ହେଲେ
ସେହି ଚାହାଣିରେ ଆପଣଙ୍କ ଏକୁଟିଆ ମନ
କ୍ଷିମ ବୋଲୁ ହୋଇଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରେମିକାର
ଦେଖାନାହିଁ । ଅର୍ଥାତ୍, ବାଙ୍ଗ ଚାହାଣିରେ ପଞ୍ଚିଲା
ମନ, ଅପେକ୍ଷାରେ ବିଟିଯାଉଛି ଦିନ । ଏମିତି
ବି ହୋଇପାରେ ଆପଣ ଏକ ମରାଟିକା
ପଛରେ ଧାର୍ଜନ୍ତି । କାରଣ ପ୍ରେମର ଅଙ୍ଗାବଙ୍କା
ରାୟ୍ୟାରେ ପ୍ରେମିକାର ହାତ ଧିର ଚାଲିବା ଏତେ
ସହଜ ନୁହେଁ । କେବଳ ଯେ ପ୍ରେମ କରୁଛି ବୋଲି
କହିଦେଲେ ହେବ ନାହିଁ, ଠିକ୍ ତରିକାରେ ପ୍ରେମ
କଲେ ହିଁ ଲକ୍ଷ୍ୟପୁଲରେ ପଥର୍ଥ ହୋଇଥାଏ ।
ଯଦି ସେ ପ୍ରେମରୁ କିଛି ସୁପଳ ମିଳୁନାହିଁ ତେବେ
ତା'ପଛରେ ଧାର୍ଜିଲେ କେବଳ ଅନୁଶୋଚନା ହିଁ
ସାର । ତେଣୁ ସମୟ ଅଛି ଚାନ୍ଦେଲୀ ବଦଳାଇ
ଦିଅନ୍ତରୁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ—ଜଣେ ସୁଦରାକୁ କେମିଟି ମୋ
ପ୍ରେମଜାଳରେ ଫସାଇବି ତାହାର ଉପାୟ
ବଢାଇବେ କି ?

-ସୁମନ କୁମାର, ସମ୍ବଲପୁର

ଉଦ୍‌ଧର: ପ୍ରଥମ କଥା ହେଲା, ଆଉ କାହା
କଥାରେ ପଡ଼ି ପ୍ରେମ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ିବା ଠିକ୍
ହୁହେଁ ପ୍ରେମ ଠିକ୍ ଦୂର ପରିବର୍ତ୍ତ ପରି ସୁନ୍ଦର।
ହେଲେ ସଜା ପ୍ରେମ ପାଇବାକୁ ହେଲେ କଣ୍ଠିକିତ
ରାସ୍ତା ଦେଇ ଯିବାକୁ ପିଥିଏଥାଏ । ଜଣେ ସୁନ୍ଦରାକୁ
କିପରି ପ୍ରେମ ଜାଲରେ ଫସାଇଲବେ ନିଜେ
ଉପାୟ ଠିକ୍ କରନ୍ତୁ ମା ! ଜଣେ ଝିଅନ୍ତୁ କେବଳ
'ଆଜ ଲଭ ଯୁ' କହିଲେ ପ୍ରେମ ହୋଇଯାଏନା ।
ମନରେ କୌଣସି ଆବିଳତା ନ ଥାଇ ପ୍ରେମ
ନିବେଦନ କରନ୍ତୁ । ହେଲେ ଯାହାକୁ ପ୍ରେମ
ନିବେଦନ କରିବେ ତାହାର ମାନସିକତାକୁ ଭାଲ
ଭାବରେ ଷ୍ଟୁଡ଼ କରନ୍ତୁ । ନ ହେଲେ ସବୁ ଶଣିତ
ଓଳଟପାଳଟ ହୋଇଯିବ । ବାସ୍ତବ, ସେହି ସୁନ୍ଦରୀ
ମନକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପଡ଼ି ପ୍ରାପୋକ କରନ୍ତୁ ।
ଯଦି ସେପରୁ ଗ୍ରୀନ୍ ସିଗରେଲ ମିଳିଗଲା ତେବେ
ଆଉ ତେରି ନ କରି ଧାଡ଼ି ଦେଖୁ ମାଡ଼ି ଯାଆନ୍ତୁ ।

ପ୍ରକାଶ—ଏହି ଜ୍ଞାନ ଓ ଧୋତେ ଦେଖି ସ୍ଵର୍ଗ ଦେଲା । ତା'ପରେ ଦୁହେଁ କିଛି ମାସ ପ୍ରେମ ନକ୍ଷରେ ଉଚ୍ଚବୁଦ୍ଧ ହେଲା । ହେଲେ ହଠାତ୍ ସେ ମୋତେ ଘୋକା ଦେଇ ଆଉ ଜଣକୁ ଭଲ

ପାଉଛି । ଏବେ ମୁଁ କ’ଣ କରିବି ?

-ଜଗା, ରାଉରକେଳା

ଉଦ୍‌ଧରଣ: ଏମିତି ବାରମାସୀ ପ୍ରେମକୁ ହୃଦୟ
ଲଗାଇ ଚିନ୍ତି ରଖନ୍ତୁ । କାରଣ ପ୍ରେମକୁ ଏମାନେ
ଖେଳନା ଭାବି ପ୍ରେମ କରନ୍ତି । ହେଲେ ନିର୍ମଳ
ସ୍ଵଦୟରେ ପ୍ରେମ କରିବା ପାଇଁ ନିଜର ଦମ୍ଭ
ଥୁବା ଦରକାର । ଯଦି ସେହି ପ୍ରେମିକା ଆପଣଙ୍କୁ
ଧୋକାଦେଇ ଆଉ କାହାକୁ ପ୍ରେମ କରୁଛି ଆଉ
ତା' ପାଇଁରେ ସତ୍ୟତା ଅଛି ବୋଲି ଅନୁଭବ
କରୁଛନ୍ତି ତେବେ ସେହି ପ୍ରେମକୁ ଅଦିନିଆ ମେଘ
ଭାବି ଭୁଲିଯାଆନ୍ତୁ । କାରଣ ପୁରୁଣା ପ୍ରେମକୁ
ଯେତେ ମନେ ପକାଇବେ ଆପଣଙ୍କ ମନ ସେତେ
ଆଦୋଳିତ ହେବ । ପୁଣି ଥରେ ଏକ ମୁଆ ଜନିଂସ
ଆରମ୍ଭ କଲେ କ୍ଷତି କ'ଣ ?

**ପ୍ରଶ୍ନ-ସୁଜଣେ ଛିଆକୁ ମନ ପ୍ରାଣ ଦେଇ ଭଲ
ପାରୁଥିଲି । ମୋ ସାଙ୍ଗ କଥାରେ ପଡ଼ି ତା'ଠାରୁ
ଦୂରେଇଗଲି । ଏବେ ଅନୁତାପ କରୁଛି । ମୋ
ପ୍ରେମିକା ପାଖକୁ ଆଉ ଥରେ ଫେରିପାରିବି କି ?**

-ଦେବେନ୍ଦ୍ର ନାୟକ, ଅନୁଗୋଳ

ଉତ୍ତର: ଫେରିଲେ କ୍ଷତି କ'ଣ କହୁନାହାନ୍ତି ?
 ହେଲେ ସେ ପ୍ରେମିକା ଆପଣଙ୍କୁ ପୁଣି ଥରେ
 ଗ୍ରହଣ କରିବ ତ ? କାରଣ କ'ଣ ପାଇଁ ତା'
 ପାଖରୁ ଦୂରେଇଗଲେ, ତାକୁ ଯଦି ଦୁହେଁ
 ଭୁଲିଯିବେ ତେବେ ପୁଣି ଥରେ ନୂଆ ପ୍ରେମ
 ଆରମ୍ଭ ହୋଇପାରେ । ସେଥିପାଇଁ ପୂର୍ବ କଥାକୁ
 ଦୁହେଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଭୁଲିଯିବା ଦରକାର ।
 ନ ହେଲେ ତାହା ନୂଆ ପ୍ରେମରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି
 କରିପାରେ ।

ପ୍ରଥମ ରୋଜଗାର

ଅବସରପ୍ରାୟ
ମୁଖ୍ୟପଦ୍ମୀ ଥଥା
ସାହିତ୍ୟକ
ଇଂ. ଉମାକାନ୍ତ
ସାହୁ ନିଜ ପ୍ରଥମ
ରୋଜଗାର ସମ୍ପର୍କରେ
ଯାହା କୁହାନ୍ତି...

କର୍ମଚାରୀ ପାତ୍ର ମା'ଣ୍ଡ ଦେବାଧୁଳି

ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକ ରାଧା କୁମାର

କୁନ୍ତି ପିଲାଟିର ମନ ରହିଯାଉଥିଲା ସ୍ଵର, ଲକ୍ଷ୍ୟ,
ତାଳର ଦୁନିଆରେ ଏସବୁ ଦେଖୁ ଦିନେ ତାଙ୍କ ବାପା
ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ ତାଙ୍କୁ ତବଳା ଶିଖେଇବୋ ଆଉ
ପିଲାଟି ହାଉରେ ବାପା ଧରେଇଦେଲେ ତବଳା।
ପିଲାଟି ହଜିଗଲା ତବଳାର ଦୁନିଆରେ ଏବେ
ସେ ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ତବଳା ବାଦକା ସେ ହେଉଛନ୍ତି
ବାସୁଦେବ ସ୍ବାକ୍ଷି...
ବାସୁଦେବ ସ୍ବାକ୍ଷି...

ଘର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁଣିଥରେ କାନ୍ଦେଇ କାନ୍ଦେଇ ନେଉଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ମୋର ତବଳା ଶିକ୍ଷକ ଥିଲେ କଟକ ରେଡ଼ିଓ ସ୍କ୍ଵିଶନର ଝାପ୍ ଆର୍ଟ୍ସ୍ ପଣ୍ଡିତ ଗୋପୀନାଥ ବେହେରା । ମାତ୍ରିକ ପଡ଼ିବାବେଳୁ ମୁଁ ଏବୁଟିଆ କଟକ ଯିବା ଆସିବା କଲି । ୧୯୯୩-୯୪ରେ ପାଞ୍ଚ ମୁଣ୍ଡାଇ କଲେଜରେ ପଡ଼ିବାବେଳେ ଏନ୍‌ସିସି ତରଫରୁ ଚନ୍ଦନ ହୋଇ ଦିଲୀ । ଯାଇଥିଲି । ସେଠାରେ ତବଳା ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍କୁଲରେ ପ୍ରଥମ ହୋଇଥିଲି । ତଙ୍କାଳନ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଡଃ ଶଙ୍କର ଦୟାଳ ଶର୍ମା ଓ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପି.ଭ. ନରସିଂ୍ହ ରାଓଙ୍କଠାରୁ ପୁରସ୍କାର ଗ୍ରହଣ କରିବା ଓ ତାଙ୍କ ସହ ବ୍ୟକ୍ତିଗତଭାବେ ମିଶନାର ମୁଯୋଗ ପାଇଥିଲି, ଯାହା ମୋ ପାଇଁ ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇ ରହିଯାଇଛି । ପାଠପଢ଼ ବି ଚାଲିଥିଲା । ରାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନ ଓ ସଙ୍ଗାତରେ ଏମ.୧. କଲି । ତବଳା ବ୍ୟତୀତ କ୍ରିକେଟ ଭଲ ଖେଳୁଥିଲି । ତେଣୁ କ୍ରିକେଟର ହେବାକୁ ବି ଜାହାନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସୁଯୋଗ ଅଭାବରୁ ହୋଇପାରିଲିନି । ପୋଲିସ ବାକିରି ପାଇଁ ବି ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲି । ହେଲେ ହୋଇପାରିଲିନି । ଶେଷରେ ନିଜ କଳାକୁ ନେଇ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲି । ଆଉ ଭୁବନେଶ୍ୱର ତାଳି ଆସିଲି ।”

ସଂଘର୍ଷ ଓ ସମ୍ପଳତା— ଭୁବନେଶ୍ୱରର ରହିବା ପରାଠା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ତାଙ୍କର ସଂଘର୍ଷ । ବାସୁଦେବ କହନ୍ତି, “ଏକ ଛୋଟିଆ ଆଜବେଷ୍ଟ ଘର ଭଡ଼ା ନେଇ ରହିଲି । ଛୋଟ ପିଲାଙ୍କୁ ତବଳା ଶିଖାଉବା ଆରମ୍ଭ କଲି । କାହା କାହା ଗରନ୍ତୁ ସାଇକେଳରେ ଯାଇ ବି ଶିଖାଉଥିଲି । ତା’ସହ ନିଜେ ବି ତବଳା ଶିକ୍ଷା ଓ ସାଧନା ଚାଲୁ ରଖୁଥିଲି । ତେବେ ଦୁଃଖର ବିଶ୍ୱଯ ଏହି ସମୟରେ ମୋ ଯିବା ଆସିବାର ଏକମାତ୍ର ଭରାସ ସାଇକେଳ ବି ଚେରି ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଆଉ ମତେ ଚାଲି ଚାଲି ପିଲାଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ପଢୁଥିଲା । ଏହା ଦେଖୁ ଜଣେ ଛାତ୍ରଙ୍କ ମା’ ଦୟାକରି ମତେ ସାଇକେଳ କିଣିବା ପାଇଁ

ରଙ୍ଗା ଦେଲଥିଲେ । ପିଲାଙ୍କ ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ତବଳା ଶିକ୍ଷା ବନ୍ଦ ହେଉଥିବାରୁ ଗୋଜଗାର ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଉଥିଲା । ଫଳରେ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ବିକିତ୍ତାଯାଉଥିଲା । ଏମିତିରେ ବସୁତ କଷ୍ଟ ହେଉଥିଲା ଚଳିବାକୁ ଦୀଘ୍ୟ ୧୦ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଗର୍ଷ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଅଳ୍ପ ଛଣ୍ଡିଆ ରେତିଓରେ ଅନ୍ତିମରେ ଫେର କାନ୍ଦୁଆଳ ଆର୍ତ୍ତଷ୍ଟ ହୋଇଗଲି । ଆପୁଭ୍ରତ ଗେଲିଭିଜନ ଆର୍ତ୍ତଷ୍ଟ ବି ହେଲି । ୨୦୦୭ରେ କିମ୍ବା ଛଣ୍ଡରମନ୍ୟାଶିନୀଳ ଫୁଲରେ ତବଳା ଶିକ୍ଷକଭାବେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପାଳିଲା । ଏବୁ ଉତ୍ତରେ ବି ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ଖ୍ଵାନରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରୁଥିଲା । ପଦ୍ମଶିର ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କର, ପଣ୍ଡିତ ଦାମୋଦର ହେତା, ପଣ୍ଡିତ ଦେବେନ୍ଦ୍ର ନାନ୍ଦାଯଶ ଶତପଥୀ, ପଣ୍ଡିତ ଗୋପାଳ ପଣ୍ଡା, ସଙ୍ଗାତା ପଣ୍ଡା, ସଙ୍ଗାତା ଗୋସାଇଁ, ଅର୍ଚୁନ ସାମଲ, ଭିକାରୀ ବଳ, ସୁବାସ ଦାସ, ଲତା

ଦେଖ ସ୍ଵାଦ ରିକିସ୍ଟା

ଶିରୀର ଅମୁଷ୍ଟ ଥିଲେ କିଏ କେତେପ୍ରକାର ଉପାୟ ଆପଣିଟି ମୁସ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ।
ଆଜିକାଲି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଅଜବ ଟିକିଯା ପଦ୍ଧତି ବି ଆସିଲାଗି । ସେମିତି ଏକ
ଅଜବ ଟିକିଯା ଆଜାରବେଙ୍ଗାନର ସହର ନଫାତୋଳାନରେ ହେଉଛି । ଏଠାରେ ଏକ
ଅଜବ ହେଲୁଥ ସେଣ୍ଟ ଅଛି, ଯେଉଁଠି ଲୋକଙ୍କ ଟିକିଯା ଆଶୋଧୁତ ତେଳରେ
କରାଯାଇଥାଏ । ଖାସକରି ଚର୍ମ ରୋଗ, ଆର୍ଥରାଇଟ୍ ଓ ନିଶା ନିବାରଣ ପାଇଁ
ଏଠାରେ ଟିକିଯା କରାଯାଏ । ସେପୁଣି ଆଶୋଧୁତ ତେଳରେ ସ୍ଵାନ କରାଇ ।
ଏଭଳି ଟିକିଯା ପଛରେ ଏକ କିମିଦଶ୍ତା ରହିଛି । କୁହାୟାଏ ସମ୍ମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏଠାକୁ

ଘୋଷକ ଭଳି ଦିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ କାମ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଲି । ୧୦୧୪ରେ ଅଲ୍ଲ ଜଣିଆ ତବଳା ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଦଶମ ପ୍ଲାନ ଅଧ୍ୟକ୍ଷାର କରିଥିଲି । ତେବେ ମୋ ଜୀବନର ସବୁରୁ ବଡ଼ ସଫଳତା ୧୦୧୪ରେ ପାଇଲି, ଯେବେ ଆଇସିଆର ଚରପରୁ ପ୍ରଥମ ଡିକ୍ଷା ତବଳା ବାଦକ ଭାବେ ଚଯନ ହୋଇ ମାଳକ୍ଷାପକୁ ଚିତ୍ର କମ୍ ପରପରମର ଭାବେ ଯିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଲି । ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଏଥୁରେ ଖୁସି ହୋଇଯାଇଥୁଲେ । ସ୍ଵର୍ଗ ଓ ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ବିଦେଶ ଯାଇଥିଲି । ଦାର୍ଯ୍ୟ ଦୂର ବର୍ଷା ରହି ବିଦେଶ ଛାତ୍ରାତ୍ମକୁ ତବଳା ଶିଖାଉଳି । ତା'ସହ ବିଜିନ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବି କରୁଥିଲି । ଏମିତି କି ମାଳକ୍ଷାପରେ ଥୁବାବେଳେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା, ଯୁଗୋପର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ଲାନରେ ବି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିଛି । ମାଳକ୍ଷାପରେ ପ୍ରାୟ ୩୭ଜଣ ଛାତ୍ରାତ୍ମକୁ ତବଳା ଶିଖାଉଥିଲି । ସେମାନେ ଭାରତୀୟ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଙ୍ଗାତକୁ ବହୁତ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ତବଳାର ବି ସେଠାରେ ରହିଛି ବେଶ ଆଦର । ସେହି ସମାଜରେ ଭାରତ-ମାଳକ୍ଷାପ ପ୍ରେସିପି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥିଲି । ସେତେବେଳେ ସେଠାକାର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଓ ଉପରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ସହ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଭାବନରେ ଦେଖା କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥିଲି । ଏହି ଦିନଟି ଥୁଲା ମୋ ପାଇଁ ବହୁତ ଖାସ । ସାଧାରଣ ପରିବାରର ପିଲା ହୋଇ ଏତେ ବଡ଼ ସୁଯୋଗ ପାଇଥିବାରୁ ମେର ଆସିଥିଲା ଲୁହ । ତେବେ ଏତେବୁ ସଫଳତା ଭିତରେ ରହିଯାଇଥୁଲା ଏକ ଦୁଃଖ । ଯେଉଁ ବାପା ଅନେକ କଷ୍ଟକରି ମତେ ତବଳାବାଦକ କରାଇଥୁଲେ, ମାଳକ୍ଷାପ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କ ଦେହାଙ୍କ ହୋଇଯାଇଥୁଲା । ଫଳରେ ସେ ଦେଖୁପାରି ନ ଥିଲେ ତାଙ୍କ ପୁଅର ସଫଳତା ।”

ପିଲାଙ୍କୁ ଶିଖାଇ ମିଳୁଛି ଖୁସି— ତେବେ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ବିଦେଶ
ମାଟିରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଜ୍ଜାଟ ଥାଏ ତବଳାର ପ୍ରଗାର ପ୍ରସାର କରି ଫେରିବା
ପରେ ବି ବାସୁଦେବଙ୍କୁ ମିଳିଲାନି ନିଜ ମାଟିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ବାନ୍ଧ । କାମ
ପାଇବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଅନେକ ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ
ବାସୁଦେବ ଭୂରେଣ୍ଟରୁ ଡେଙ୍କଟେଣ୍ଟର ଜାଳିଶ ମିତିଯମ ସ୍କୁଲରେ ତବଳା
ଶିକ୍ଷକ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟରତ । ହୋଟ ପିଲାଙ୍କୁ ତବଳାର ତାଳ ଶିଖାଇ ପାଉଛନ୍ତି
ଆୟସକ୍ଷେତ୍ର । ତେବେ ଜୀବନରେ ପାଇଥିବା ସଫଳତାର ଶ୍ରେସ୍ତ
ନିଜର ଗୁରୁ, ବାପା ଓ ବଡ଼ଭାଇଙ୍କୁ ଦିଅନ୍ତି । ତାଙ୍କ ମତରେ କଳାକାରଙ୍କ
ଜୀବନ କଷ୍ଟକର । କିନ୍ତୁ ମଞ୍ଚ ଉପରେ କଳା ପରିବେଶଣ କରି ଦର୍ଶକଙ୍କ
କରତାଳି ପାଇଗଲେ ସବୁ କଷ୍ଟ ଉଭେଦ୍ୟାଏ ।

— ଶିବାନୀ

କହି ବ୍ୟବସାୟା ଆସିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଏକ ଓଟ ଅସୁଲ୍ ହେବାରୁ ତାକୁ ଏକ କାଶୁଆ ଭରା ହୃଦରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ହେଲେ ସେହି ବାଟ ଦେଇ ଫେରିବାବେଳେ ଦେଖୁଣେ ସେହି ଓଟ ସଞ୍ଚୂର୍ଷ ସୁଲ୍ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ତେବେ ସେହି ହୃଦରେ କାଶୁଆ ମୁହଁସେ ବରଂ ଅଶୋଧୁତ ତେଳ ଥିଲା । ତା'ପରଠାରୁ ଉଚ୍ଛ୍ଵସରେ ଲୋକେ ସ୍ଵାନ କରି ସୁଲ୍ ହେବା ପାଇଁ ଭିତ୍ତି ଜମାଇଲେ । ଆଉ ଏହା ଏକ ଟିକିଯା ପାଲଟିଗଲା । ତେବେ ଏହି ତେଳରେ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ଗୋଗା ଅଧିକ ସମୟ ସ୍ଵାନ କଲେ ମୁହଁସ୍ୱେ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ଥାଏ । ଉଚ୍ଛ୍ଵସ ହେଲଥ୍ ସେଷ୍ଟ ମୁଢାବକ ଏହି ସ୍ଵାନର ଠୀଠ ଦିନିଆ କୌର୍ ରହିଛି । ଆଉ ପ୍ରତିଦିନ ଗୋଟାଙ୍କୁ ୧୦ ମିନିଟ୍‌ରୁ ଅଧିକ ସମୟ ସ୍ଵାନ କରିବାକୁ ଦିଆଯାଇ ନ ଥାଏ । ତା'ପରି ସବୁପକାରର ସାବଧାନତା ବି ଅବଳମ୍ବନ କରାଯାଏ ।

ସୁରନା

ଏଠାରେ ଫଟୋ ପ୍ରକାଶ
ପାଇବା ପାଇଁ କିଛି ଚଙ୍ଗା
ଦେବାକୁ ପଡ଼େନାହିଁ ।
ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଫଟୋ
ହିଁ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ ।

ଚନ୍ଦନ

ଆପଣଙ୍କ ମୁହଁ ମନ୍ଦେଳ ମିରର୍ଗେ ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ
ଯୋଗାଯୋଗ: ଧରିତ୍ରୀ ଛୁଟିଦିନ, ବି-୧୪ ରସ୍ତାଲଗଡ଼ି
ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୧୦
ଫୋନ୍ ନଂ: (୦୬୭୪) ୨୫୮୦୧୦୯
ଫଟୋ ବୋଜନ୍ୟ- କୁମାର ଶରତ୍

ହାତ

ହାତ

କଳା

ରାତିରେ ତେରିରେ ଘରକୁ ଆସିବାରୁ ମା’
ହିଁଅକୁ— କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲୁ ? କୋଉଠି ଥିଲୁ ?
ହିଁ— ବୟପ୍ରେଷ ସାଙ୍ଗରେ ଥିଲି ।
ମା’ ରାଗିକି— ଦିନେ ତୁ ନିଜ ମୁହଁ ସହ ଆମ
ସମସ୍ତଙ୍କର ମୁହଁ କଳା କରିଦେବୁ ।
ହିଁ— ଚିନ୍ତା କାହିଁକି କରୁଛ ? ଫେଯାର ଆଣ୍ଟ
ଲଭଳି ଓ ଅଛି । ମୁଣ୍ଡି ଗୋରା ହେଲାଯିବାନି ।

ସୁନ୍ଦରୀ

ମଧ୍ୟ ରାଜେଶନ୍ଦ୍ର— ତୋ ମତରେ ସୁନ୍ଦରୀ
ସଂଜ୍ଞା କ’ଣ ।
ରାଜେଶ— ଆଧାର କାର୍ତ୍ତରେ ବି ଯିଏ ସୁନ୍ଦର
ଦେଖାଯାଏ, ସେ ହେଉଛି ପ୍ରକୃତ ସୁନ୍ଦରୀ ।

ଆଜି କଣନ୍ତି

ଜଣେ ଅଗୋବାଲାଙ୍କ ବିବାହ ହେଉଥାଏ ।
କନିଆ ବେଳାକୁ ଆସି ପାଖରେ ବସିବାବେଳେ
ଅଗୋବାଲା— ଆଉ ଚିକେ ପାଖକୁ ବସ । ଆଉ
ଜଣେ ଆତଜଷ୍ଟ ହୋଇ ବସି ପାରିବେ ।
କନିଆ ଦେଲେ ଏକ ଚାପୁଡ଼ା... । ବରଙ୍ଗ ମନେ
ପଢ଼ିଗଲା ସେ ଅଗୋରେ କୁହଁଁ ବେଦୀରେ
ବସିଛନ୍ତି ।

ପଞ୍ଚାଳା ଦୂର୍ଗ

ମହାରାଷ୍ଟ୍ରର ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ଦୂର୍ଗ ଭାବେ ପଞ୍ଚାଳା ପରିଚିତ। ଇତିହାସର ଅନେକ ସ୍ମୃତିକୁ ଏହା ନିଜ ଭିତରେ ସାଇତି ରଖିଛି। ତେଣୁ କେହି କେହି ଏହାକୁ ଏକ ଐତିହାସିକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତମୟଳୀ ବି କହିଥାନ୍ତି...

ମହାରାଷ୍ଟ୍ର କୋଳାପୁର ହେଉଛି ଏକ ସୁନ୍ଦର ସହର, ଯାହା ନିଜର ପ୍ରାକୃତିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ ଥଥା ଐତିହାସିକ ମହିଳା ପାଇଁ ବେଶ୍ ଜଣାଶୁଣା। ବ୍ୟବସାୟ କ୍ଷେତ୍ରର ବି ବେଶ୍ ନାଁ ରହିଛି ଏହି ପ୍ଲାନେଟ। ଖାସକରି ଏଠାରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା କୋଳାପୁରା ଚପଳର ଭଲ ଚାହିଦା ରହିଛି ଦେଶ ବିଦେଶରେ। ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁଷ୍ଟକୋଣରୁ ବି ଏହା କୌଣସି ମୁଣ୍ଡରେ କମ ନୁହେଁ। ଦେଖିବା ପାଇଁ ଏଠାରେ ଅନେକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତମୟଳୀ ରହିଥିଲେ ହେଁ, ପ୍ଲାନେଟ ପଞ୍ଚାଳା ଦୂର୍ଗର କଥା ହୁଁ କିଛି ଖାସି।

ଦୂର୍ଗ ସମ୍ପର୍କରେ

ପଞ୍ଚାଳା ଦୂର୍ଗ କୋଳାପୁରର ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ଦୂର୍ଗ। ଇତିହାସ ମୁଣ୍ଡରେ କିଛି ଖାସ ରଣନାତି ପାଇଁ ଏହି ଦୂର୍ଗର ନିର୍ମାଣ ହୋଇଥିଲା। କୁହାୟାଏ, ଏହି ସମୟରେ କୋଳାପୁରର ଶିଳାହାର ଶାସକ ବ୍ରିତାନ୍ୟ ଭୋଜଙ୍କ ରାଜତ୍ ଚାଲିଥିଲା। ତାଙ୍କ ଶାସନ କାଳରେ ୧୫୩୮ ଖାସ ଦୂର୍ଗ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା। ଆଉ ସେହି ଦୂର୍ଗର ଭୋଜଙ୍କ ମଧ୍ୟ ପଞ୍ଚାଳା ଦୂର୍ଗ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ। ବ୍ରିତାନ୍ୟ ଭୋଜଙ୍କ ପରେ ଏହି ଦୂର୍ଗଟି ଅନ୍ୟ କେତେକ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଅଧୀନରେ ରହି ଶେଷରେ ୧୭୫୯ ଖ୍ରୀଷ୍ଟବରେ ଶିବାଜି ମହାରାଜଙ୍କ ଅଧାନକୁ ଆସିଥିଲା। ଆଉ ଶିବାଜିଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ପୁନର୍ବାର ଏହି ଦୂର୍ଗ କୋଳାପୁର ରାଜାମାନଙ୍କ ଶାସନ ଅଧୀନକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା।

ଐତିହାସିକ ପ୍ଲାନ୍

ଅନେକ ସ୍ମୃତିକୁ ଏବେ ବି ଏହି ଦୂର୍ଗ ନିଜ ଭିତରେ

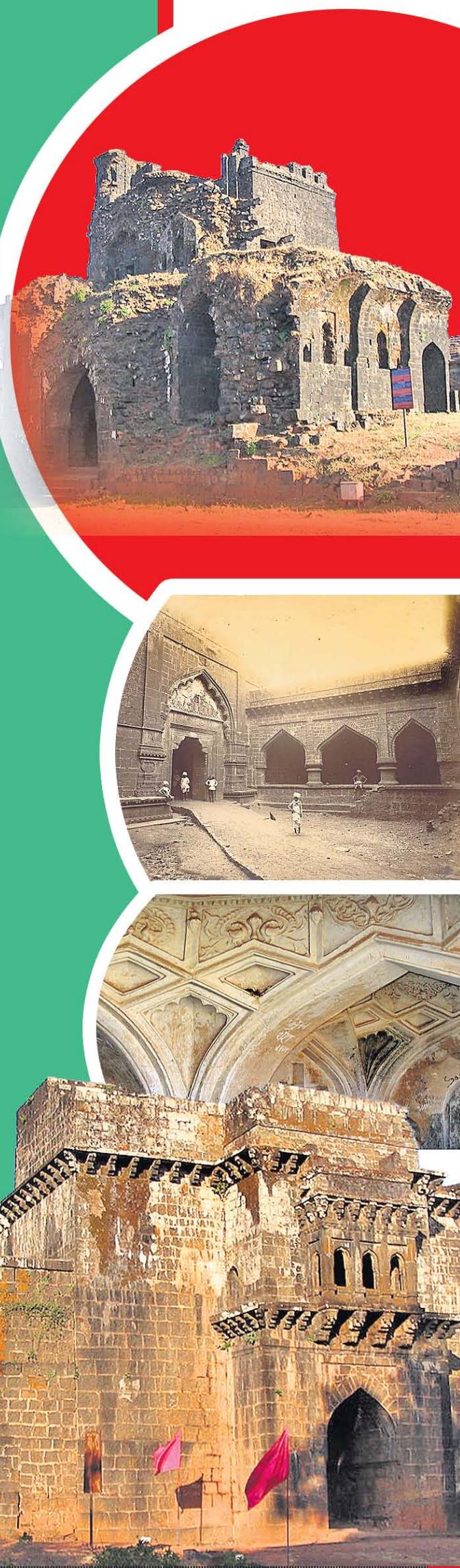
ସାଇତି ରଖିଛି। ତେଣୁ ଇତିହାସର ରୂପିତ ରଖିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଏକ ଖାସ ପ୍ଲାନ କହିଲେ ଭୁଲ ହେବ ନାହିଁ। ଦୂର୍ଗର କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ଅତ୍ୟେ ମନୋରମା। ଏହା ମଧ୍ୟରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ଧର ବଢାଡ଼ି (ଏକ ଗୁପ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର), ଅମରଖାନା, ଧରମକୋଡ଼ି, ସଜ୍ଜା କୋଡ଼ି, ତିନି ଦରଖାଜା, ଥ୍ରୀ ଦରଖାଜା ଲତାଦି ପ୍ଲାନ ଦେଖିପାରିବେ। ତା'ହିତା ଉଚ୍ଚ ଦୂର୍ଗଟି ପାଶାତ୍ର ଉପରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଏଠାରେ ତ୍ରେକ୍‌ ଓ ହାଜକିଂ ପାଇଁ ବି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି। ସେହିପରି ଫଳଗ୍ରାମ୍ ପାଇଁ ବି ଅନେକ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ପ୍ଲାନ ଏଠାରେ ଅଛି।

କେବେ ଯିବେ

ଖରାଦିନେ ଏଠାରେ ବହୁ ଗରମ ଅନୁଭବ ହୋଇଥାଏ। ତେଣୁ ଏଠାକୁ ଆସିବା ପାଇଁ ଅନ୍ତେବରୁ ଫେବୃଆରୀ ହେଉଛି ସବୁ ଭଲ ସମୟ। କାରଣ ଏହି ସମୟରେ ଏଠାକାର ପାଣିପାଗ ବେଶ ଅନୁକୂଳ ରହିଥାଏ; ଯଦ୍ବାରା ପଞ୍ଚାଳା ଦୂର୍ଗ ଏବଂ ଏହାର ଆଖାପାଖ ଅଞ୍ଚଳ ବ୍ରାହ୍ମିକରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହୁଁ ନାହିଁ।

କେମିତି ଯିବେ

କୋଳାପୁରଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୨୦ କି.ମୀ. ଦୂରରେ ଏହା ଅବସ୍ଥିତ। ତେଣୁ ଏଠାକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଗମନାଗମନର ସବୁ ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ। କୋଳାପୁର ଏଯାରେପାର୍ଟ ହେଉଛି ଏହାର ନିକଟମ୍ ବିନାନବଦର, ଯେଉଁଠାରୁ ଶ୍ୟାମୀ ସାହାଯ୍ୟରେ ସୁବିଧାରେ ଯାଇ ଦୂର୍ଗ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିବେ। ସେହିପରି ଏହାର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ରେଳକ୍ଷେତ୍ରର ବି ହେଉଛି କୋଳାପୁର।

କିମ୍ବାଙ୍କୁ ଥଣ୍ଡା ମାଳିସ

ଶ୍ରୀଶୁକ୍ଳର ମାଂସପେଶୀ ଓ ହାଡ଼ ଶକ୍ତ ହେବା ଲାଗି ଶୀଘ୍ରାବଶତ ସେମାନଙ୍କୁ ତେଲରେ ମାଲିସ କରାଯାଇଥାଏ । ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ଏହା ଚଲିଆସୁଛି । ଘରେ ଜେଜେମା'ମାନେ ନାତି ନାତୁଣୀଙ୍କୁ ତଳଭାବେ ତେଲରେ ମାଲିସ କରନ୍ତି । ଯଦିଓ ଆଜିକାଳ ତାଙ୍କର ଏହା କରିବାକୁ ମନୀ କରୁଛନ୍ତି । ତେବେ ଅଣ୍ଟା ମାଲିସ କଥା କେବେ ଶୁଣିଛନ୍ତି କି ?

ତାଇନାରେ ଛୋଟ ପିଲାଙ୍କୁ ସିଖାଅଣ୍ଟାରେ ମାଲିସ କରାଯାଏ, ତାହା ପୁଣି ପିଲାଙ୍କର ତୁଟି କଣାହେବା ପରେ । ବୃତ୍ତାବ୍ସର ଚନମାସର ବୃତ୍ତାବ୍ସର ଦିନରେ ଯଦି ପିଲାଙ୍କର କେଶ କରାଯାଇଥାଏ, ତେବେ ପିଲାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକୁ ସିଖାଅଣ୍ଟାରେ ମାଲିସ କରିବାର ପ୍ରଥା ତାଇନାରେ ରହିଛି । ଏହାର କାରଣ କ'ଣ ଜଣାନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏହି ପ୍ରଥା ଚାଲିଆସୁଛି ।

କାର୍ତ୍ତନ କର୍ମର

‘અભિપ્રાયનકાર પદ્ધતિનાલાંથી કુબન્દાચુ’

କେ ବେ ଦିନେ ସେ ଘର ଲୁଚି ଗାଲି ଆପିଥିଲେ । ଉଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, କିଛିଦିନ ଏକା ରହିବେ । ମନକୁ କିମ୍ବା ଶାନ୍ତି ମିଳିବ । ହେଲେ ଥରୁଣେ ଏକଥା ଭାବି ନ ଥୁଲେ ଯେ, ଲୁଚିବାକୁ ଆସି ସେ ସାରା ଓଡ଼ିଶାବାସାଙ୍କ ନିକଟରେ ଧରା ପଡ଼ିଯିବେ । ଆଉ ଯାତ୍ରାଜଗତର ଜଣେ ଆଗଧାତ୍ରିର କଳାକାର ହେଲେଯିବେ । ଏଠାରେ ଯାହାଙ୍କ କଥା କୁହାଯାଉଛି ସେ ହେଉଛନ୍ତି ଓଡ଼ିଆ ଯାତ୍ରା ଲଞ୍ଛନ୍ତିର ସ୍ଵନାମଧନ୍ୟ ଅଭିନେତା ଅଜୟ କୁମାର ମିଶ୍ର ଓରଫ୍ ଅକ୍ଷୁ । କଟକର କନ୍ଦରପୁର ପ୍ଲିଟ କୋଇଦା ଗ୍ରାମରେ ଜନ୍ମଗୁହଣ କରିଥିବା ଅକ୍ଷୁ ୨୦୦୦ ମସିହାରେ ଆସନ୍ତି ଯାତ୍ରାକୁ । ଯୋଗଦିଅନ୍ତି ସାତଙ୍କ ଅପେରାରେ । ପ୍ରଥମ ନାଟକ ‘ଆରେ ବାଜାଆ ଆ’ରେ ତାଙ୍କୁ ମିଳେ ପାର୍ଶ୍ଵନାୟକର ଭୂମିକା । ପୂର୍ବ ତ ସ୍ଥଳ, କଲେଜ ଓ ଗାଁ ତ୍ରାମାରେ ଅଭିନୟ କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ନାଟକରେ ଅଭିନୟ କରିବା ଆବୋ କଷ୍ଟବାୟକ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ତେବେ ଯାତ୍ରା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଥିଲା ଏକ ଶାଇମପାସା । ହେଲେ ଥରୁଣେ ଯାତ୍ରାକୁ ଆସି ମୁହଁରେ ରଙ୍ଗ ବୋଲି ସାରିବା ପରେ ଆଉ ଯାତ୍ରା ମୋହରୁ ମୁକୁଳି ପାରି ନ ଥୁଲେ । ଯାତ୍ରା ତାଙ୍କୁ ଆଦର କରିଥିଲା । ଆଉ ଯାତ୍ରାକୁ ସେ ଆପଣାର କରି ମେଳିଥିଲେ । ସାତଙ୍କଙ୍କ ଆସିଲେ ଅଷ୍ଟଗମ୍ଭୀର ଅଷ୍ଟଗମ୍ଭୀର କିଛିଦିନ ପାଇଁ ଗଲେ ରୁକ୍ଷିଣୀ ଗଣନାଟ୍ୟ । ତା’ପରେ ଆସି ‘ଶିବାନୀ ଗଣନାଟ୍ୟ’ରେ ଯୋଗଦେଲେ । ଏହା ହେଉଛି ୨୦୦୪ ମସିହା କଥା । ଅକ୍ଷୁ କହନ୍ତି : ଶିବାନୀ ଗଣନାଟ୍ୟରେ ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ଜାଣିଲେ । ସେ ଜଣେ କଳାକାରର ମାନ୍ୟତା ପାଇଲେ । ଶିବାନୀ ଗଣନାଟ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ନାଟକ ଥିଲା ‘ଝିଆଟେ – ମେଉ ଜନ ଓଡ଼ିଶା’ । ଏହା ପରେପରେ ‘ବଜାରି ବୁଢ଼ା’, ‘ବୁଢ଼ା ଶଙ୍କାରି’ ଆଦି ନାଟକ କରି ସେ ରାତାରାତ ଦର୍ଶକ ମହିଳରେ ନିଜପାଇଁ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଲ୍ଲାନ ତିଆରି କରିନେଇଥିଲେ । ଦାର୍ଘ୍ୟ ୧୯ / ୨୦ବର୍ଷର ଯାତ୍ରା କ୍ୟାରିଗର ମଧ୍ୟରେ ଅକ୍ଷୁ ବହୁ ସଫଳ ନାଟକରେ ଅଭିନୟ କରିଛନ୍ତି । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ‘ରଙ୍ଗବତୀ ରୁକ୍ଷିଣୀ’, ‘ପ୍ରାପିକ ଜାମ’, ‘ଗାଲିଲା ଗାଡ଼ି ବାଦାମ ବାଡ଼ି’, ‘ସମପ୍ତେ ଶୋଇଗଲା ପରେ’ , ‘ଆଖି ନାହିଁ ମୋ ସାକ୍ଷୀ ନାହିଁ’, ‘ବାହା ହେବିନି ମୁଁ ଆଉ କାହାକୁ’, ‘ଝିଆଟେ – ମେଉ ଜନ ଓଡ଼ିଶା’ , ‘ବଜାରି ବୁଢ଼ା’, ‘ବୁଢ଼ା ଶଙ୍କାରି’, ‘ରାମ ବନବାସ କାହାଶୀ ଶେଷ୍ଟ’, ‘ରଜନୀ ସଜନୀ ରାତି ପାହିଲା’ ଆଦି ଅନ୍ୟତମ । ସମ୍ପ୍ରତି ଯାତ୍ରା ଜଗତରେ ଅକ୍ଷୁକୁ ଅନ୍ୟତମ ଗ୍ରାଜେଟି ନାୟକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ସାରା ରାତି ଜମୋଶନାଳ କରି ରଖୁବାରେ ସେ ଜଣେ ସଫଳ ଅଭିନେତା । ଅକ୍ଷୁ କହନ୍ତି : ‘ମୋତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଯେଉଁ ଚରିତ୍ର ପାଇଁ ବାଛନ୍ତି ମୁଁ ତାହା କିମ୍ବା ଶହେ ପ୍ରତିଶତ ସଫଳ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟାକରେ । ଅବଶ୍ୟ ଗ୍ରାଜେଟି କରିବା କଷ୍ଟଦାୟକ । କାରଣ ସେଥିରେ ସମାଜର ଶୋଷିତ ବର୍ଗର ଦୁଃଖକୁ ଦେଖେଇବାକୁ ହେଲାଥାଏ । ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ଆଶାର୍ପାଦି ମୁଁ ସେଥିରେ ସଫଳ ହୋଇଛି । ଏବେ ଗ୍ରାଜେଟି ଚରିତ୍ର ମୋର ଅଭ୍ୟାସରେ ପଡ଼ିଗଲାଣି । ଆଉ ପ୍ରିୟ ଦର୍ଶକମାନେ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ସେଭଳି ଚରିତ୍ରରେ ଦେଖୁବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।’ ଅକ୍ଷୁର ପ୍ରେରଣା ହେଉଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ଅଭିନେତ୍ରୀ ସୀ ଜୟତୀ ମିଶ୍ର ଓରଫ୍ ଆପୁ । ଆପୁଙ୍କ ବିନା ପି ନାହିଁ ମଧ୍ୟକରା କଥା ବିନା ପଧ କରିପାରି ନାହିଁ ।

ଅଭିନନ୍ଦୀ ସମ୍ବରଣା ପେଂକାଳି

ବିରାଗତ ନାଟ୍ୟକାର ଅନେକ ଓହଙ୍କ ‘ମୋ
ପେଁକାଳି ବଜେଇ ଦେ’ ନାଟକ କେବଳ ଅନେକ
କଳାକାରଙ୍କୁ ଶ୍ଲାଷ୍ଟ କରିଦେଇଲନାହିଁ; ଅଧିକାନ୍ତ ଅନେକ
କଳାକାର ତିଆରି କରିଛି । ‘ମୋ ପେଁକାଳି...କୁ
ଶୂନ୍ୟଶୂନ୍ୟ ଓ ଦେଖିଦେଖୁ ଅନେକେ ସେଥିରୁ ପ୍ରରଣା
ପାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଯାତ୍ରା ଜଗତକୁ ଆସି ନିଜର ଅଭିନୟନ
ବ୍ୟାଗିଯର ତିଆରି କରିଛନ୍ତି । ସେହିତିଳି ଜଣେ
ଅଭିନେତ୍ରୀ ହେଉଛନ୍ତି ‘ଶିବାନୀ ଗଣନାୟ’ର
ନାୟିକା ଆପୁ ଓରଣ ଜୟନ୍ତୀ ମିଶ୍ର । ଆପୁଙ୍କ ମାମୁ
ଅଜୟ ଷଡ଼ଙ୍ଗା ଓଡ଼ିଶାର ଜଣେ ଖ୍ୟାତନାମା
କଳାକାର । ତାଙ୍କର ଘରେ ରହନ୍ତି ଆପୁ । ପିଲାଟି
ବେଳୁ ସେ ଲାଜୁମୁକ୍ତି ସ୍ବାବର । ନା ତ୍ରାମା ନା ନାଚ ।
ତେଣୁ ସେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଜାଣି ନ ଥିଲେ ଯେ, ଯାତ୍ରା
ଜଗତକୁ ଆସିବେ । ମାତ୍ର ‘ମୋ ପେଁକାଳି ବଜେଇ
ଦେ’ ନାଟକଟି ତାଙ୍କୁ ଅଭିନେତ୍ରୀ ସଜେଇଦେଲା ।
ଯାତ୍ରା-ନାଟକ ପ୍ରତି ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଦୁର୍ବଲତା ସୃଷ୍ଟି
କରିଦେଲା । ସେ ଭାବିଲେ ସେ ବି ଯାତ୍ରାକୁ ଆସିବେ ।
ଅଭିନୟନ କରିବେ । ମାପୁଙ୍କୁ ମନକଥା କହିଲେ ତ
ମାମୁ ହସି ଉଡ଼େଇଦେଲେ । କହିଲେ, ‘ତୋ ଭଲି
ଲାଜେଇ ଡିଅ ପୁଣି ଯିବ ଯାତ୍ରାକୁ’ ହେଲେ ଜିଦ

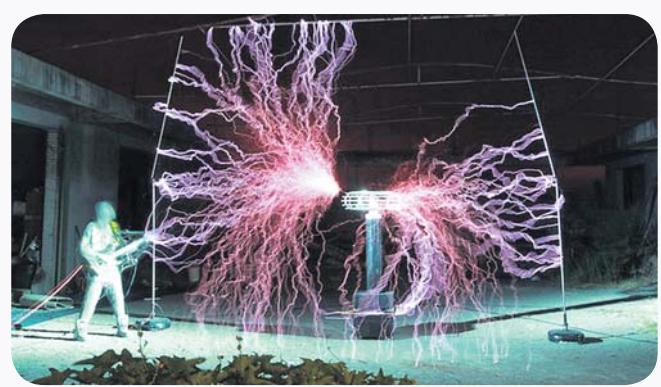
ଧରିଲେ ଆୟୁ କହିଲେ: ‘ତୁ ଯଦି ମୋତେ ଯାତ୍ରାକୁ ନବୁ ନେ ।
ନ ହେଲେ ମୁଁ ଆଉ କାହା ସହ ଯାତ୍ରାକୁ ପେଳଇବି ।’ ଏଥର ମାୟ
ନାଚାର । ଆୟୁ ଆସି ଯୋଗଦେଲେ ଅଷ୍ଟଶମ୍ବୁ ଗଣନାଟ୍ୟରେ ।
ବର୍ଷଟିଏ ବିଜ୍ଞାଳା । ମାୟ କହିଲେ, ‘ତୋ ଦ୍ଵାରା ଏ ଯାତ୍ରାପାତ୍ରା
ହୁବନି । ତୋର ଏଯାଏ ଲାଜ ଛାଡ଼ିନି । ତୁ ଘରେ ରହ ।’ କାନ୍ଦ
ବୋବଳି ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ ଆୟୁ । ମାୟ ବାଧହୋଇ ପୁଣି
ତାଙ୍କୁ ଆଶି ଛାଡ଼ିଲେ ଅଷ୍ଟଶମ୍ବୁରେ । ଏହାର ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ସେ
ଆସିଲେ ଶିବାନୀ ଗଣନାଟ୍ୟ । ସେତେବେଳକୁ ଅଭିନୟର
ବେଶ୍ୟ ପରିପକ୍ଷ ହୋଇ ସାରିଥିଲେ ଆୟୁ । ଶିବାନୀରେ ତାଙ୍କର
ପ୍ରଥମ ନାଚକ ଥିଲା ଅନ୍ତର୍ମନ୍ଦିର ରଚିତ ନାଚକ ‘ରଚିତ୍ରୁହାନା ।’
ଅଷ୍ଟଶମ୍ବୁରେ କ୍ୟାରିଯର ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ଆୟୁଙ୍କୁ ପରିଚୟ
ଦେଲା ଶିବାନୀ ଗଣନାଟ୍ୟ । ‘ବାୟ ବାୟରେ କାପିଟାଳ’, ‘କାହାର୍ତ୍ତିକ
କନ୍ୟା’, ‘ବାତୁଆ ବୋହୁଁ’, ‘ରାତି ନ’ରୁ ସ୍ତ୍ରୀ ଫେରାର’, ‘ମୁଲ୍ଲୀ
ସମଳପୁରା ନମା’, ‘ରାମ ବନବାସ କାହାଣୀ ଶେଷ’, ‘ରଜିଲା
ରାଧକା ରଜନୀଗନ୍ଧା’, ‘ରାଜଧାନୀ ଝିଏ ରାଜନେନ୍ଦ୍ରିନା’, ‘ରଜନୀ
ସଜନୀ ରାତି ପାହିଲା’, ‘ବରଣୀ କନିଆ ବରଷା ରାଣୀ’ ଆଦି
ନାଚକରେ ଅଭିନୟ କରି ଆୟୁ ଯାତ୍ରା ଜଗତରେ ଜଣେ ନାମକରା
ଅଭିନେତ୍ରୀ ଭାବରେ ପରିଚିତ ହୋଇଗଲେ । ଅଭିନେତା ଶିବାନୀ
ଅଜୟ ମିଶ୍ରଙ୍କ ସହ ଅଭିନୟ ଜାରି ରଖୁଥିବା ଆୟୁ କହନ୍ତି :
ମୁହଁଁ ଅଭିନେତା ଅଭିନେତ୍ରୀ ସ୍ରୋତିଥିବା ହେତୁ ଚେଷ୍ଟାକରି
ବି ପରିବାର ପାଇଁ କିମ୍ବା ଦୁଇପୁଅ ଅଳ୍ପତଃ ଓ ଅମେରଙ୍କୁ ହେତିକି
ସମୟ ଆମେ ଦେଇପାରୁ ନାହିଁ । ଥଥାପି କଳାକୁ ନିଜର କରି
ବାଟ ଚାଲିଛି । ଭଗବାନ କପା ରଖିଥିବା ଯାଏ ଆଗକ ଚାଲିଥିବା

ଅନୁ-ଆପ୍ତ ଲଭ୍ୟାର

ଯାତ୍ରା ଜଗତର ଅନ୍ୟତମ ସଫଳ ଯୋଡ଼ି ହେଉଛନ୍ତି ଅକୁ-ଆପୁ । କେବଳ ଯାତ୍ରା ଜଗତରେ ଏମାନେ ସଫଳ ନୁହୁଣ୍ଟି ; ଅଧିକାନ୍ତ ଏମାନଙ୍କର ପ୍ରେମ ତଥା ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନ ମଧ୍ୟ ବେଶ ସଫଳ ଆଉ ମଧ୍ୟର । ଅଷ୍ଟଶହୁରେ ଉଭୟଙ୍କର ଯାନ୍ତ୍ରାର ହୁଏ । ସେମାନେ ଏକତ୍ର ଅଭିନୟ କରନ୍ତି । ଆଉ ଏଇ ଅଭିନୟ ଭିତରେ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ପ୍ରେମ । ଅଷ୍ଟଶହୁ ଛାଡ଼ି ଆପୁ ଚାଲିଆସନ୍ତି ଶିବାନୀ । ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ବିବାହ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ପ୍ରେମ ପାଲଟେ ବିରହ । ଏହି କଥାକୁ ଆପୁ ହସିଥି ବେଶ ସ୍ଵାଭାବିକ ଜଙ୍ଗରେ କହନ୍ତି : ଆମେ ହୁହେଁ ଦୁଇଟା ଭିନ୍ନ ପାର୍ଟିରେ ଥୁବାରୁ କାହାରି ମନ ଲାଗୁ ନ ଥାଏ । ଭାରି କଷ୍ଟ ହେଉଥାଏ ଅଭିନୟ କରିବା । ସେ ମଧ୍ୟ ଚେଷ୍ଟାରେ ଥାନ୍ତି କିଭଳି ‘ଶିବାନୀ’କୁ ଆସିପାରିବେ । ସେହିବର୍ଷ ଅଭିନେତା ଜୀତୁ ଶିବାନୀ ଛାଡ଼ିଲେ । ଶିବାନୀର ମାଲିକ ମଧ୍ୟ ଅକୁଙ୍କ ଅଭିନୟ ଆଗରୁ ଦେଖୁଥିଲେ । ତେଣୁ ସେଇ ମହିକାରେ ଅକୁ ଅସି ଯୋଗଦେଲେ ଶିବାନୀରେ । ବାହାଘର ପାଇଁ ଆମ ଉଭୟଙ୍କର ବାପାମାନେ ଟିକେ ଅରାଜି ଥିଲେ । ହେଲେ ମା’ , ଭାଇ, ଉତ୍ତରଣୀ ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଗାହୁଥିଲେ ଆମେ ବାହା ହେଉ । ଯା’ହେଉ ଶେଷରେ ବାପାମାନେ ରାଜି ହେଲେ ଓ ଆମର ବାହାଘର ହେଲା । ଅକୁ କହନ୍ତି : ମୁଁ ଯଦି ଆଜି ଆଗରେ ଅଛି ତା’ହେଲେ ଆପୁଙ୍କ ପାଇଁ । ନ ହେଲେ ମୋତେ କେହି ରିହି ପାରିନ ଥାକେ । ମୁଁ କୋଇ ଗୋଟେ ମାଲି ପର୍ଚିରେ ରହି ମାମୁଳି ଅଭିନେତାଟେ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ସେହିଭଳି ଆପୁଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁକିଛି ଅକୁ । ଆପୁ କହନ୍ତି : ମୁଁ ସବୁବେଳେ ଚାହେଁ ଯେ ଆଗରୁ ଯାଏନ୍ତା । ତାଙ୍କୁ ବେଶି ତାଳି ମିଳୁ । ତାଙ୍କର ବସୁନ୍ଧର ସୁନାମ ହେଉ ।

ଏକ ନିୟମକ ରୋଇଟରେ ଷ୍ଟୁଡ଼୍ୟୁ

ପ୍ରେସାହସିକତାକୁ ନେଇ ବହୁ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ରହିଛି । ମାତ୍ର ଥ୍ରୀଙ୍ଗ ହଜାରିବିଲୁଙ୍କ ଉଦାହରଣ ନିଆରା । କେବଳ ନିଆରା ନୁହେଁ, ଲୋମଣାଙ୍ଗୁରା ବୋଲି କହିଲେ ଅଧ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ । ସାଧାରଣ ମନୀଷ ୪୪୦ ଭୋଲଟର ବୈଦ୍ୟୁତିକ ତରକାରୁ ସହିବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ଥ୍ରୀଙ୍ଗ ଏକ ନିୟମିତ ଭୋଲଟରେ ଗିଟାର ବଜେଇ ପାରନ୍ତି । ଗିଟାର ବଜେଇବା ତାଙ୍କର ଏକ ସଭକ । ହେଲେ ଶ୍ରୀଶ

ପେଟ୍‌କୁ ପାଇଁ ଚାଯାର କେବ୍ଳ

ଆମାରିଲ୍ଲେ ସିଲଭା ବ୍ୟାଙ୍ଗର ଜଣେ କଳାକାର। ରାୟାକଡ଼ର ପରିଷ୍ୱେତ ଭାବେ ପଢ଼ିଥିବା ଚାଯାରରେ କୁକୁର, ବିଲେଇ ଆଶ୍ରୟ ନେଉଥିବା ସେ ଦେଖୁଥିଲେ, ଯାହା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣା ଦେଲା ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ପାଇଁ ପରିଷ୍ୱେତ ଚାଯାରରେ କିଛି କରିବାକୁ। ଯଦ୍ବାରା ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଆରାମ ମିଳିବା ସହ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଭଲ ଗୋକଗାର ବି କରିପାରିବେ। ତେଣୁ ସେ ଅଦରକାରୀ ଚାଯାର ଆଣି ତାଙ୍କୁ କାଟି, ଭଲଭାବେ ଧୋଇ, ପେଣ୍ଠି କରି ସଜାଇ କୁକୁର, ବିଲେଇଙ୍କ ପାଇଁ ତିଆରି କଲେ ଆକର୍ଷକ ଆର ଆରାମଦାୟକ ବିଷଣ୍ଣା। ପେଟ୍ ମାଲିକମାନେ ବି ଏହାକୁ ବେଶ ପସାଦ କରୁଛନ୍ତି। ତେଣୁ ତାଙ୍କର କିଛି ଅତିରିକ୍ତ ଆୟ ହେଲିପାରୁଛି। ୨ ବର୍ଷ ତଳେ ଆମାରିଲ୍ଲେ ଏହି କାମ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ। ଘରେ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର କୋଠରିରେ ସେ ପରିଷ୍ୱେତ ଚାଯାର ଆଣି ଜମାକରି ଏହି ସୁନ୍ଦର ବେଳ ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି। ଏହି କାମ ତାଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦ ଦେଇଛି। ତେଣୁ ଏହାକୁ ସେ ଜାରି ରଖୁବେ ବୋଲି କହନ୍ତି।

କେଶ ନି ଧୋଇ କେଶଚିତ୍ତୀ

ମାତ୍ର ନିଜ କେଶକୁ ଘନ, ଲମ୍ବ ଓ ଆକର୍ଷକ କରିବା ଲାଗି ଯାଇଲେ ପ୍ରକାରର ପକ୍ଷା ଆପଣେଇ ଥାଆନ୍ତି। କିଏ ପାଲିର ଯାଇ କେଶରେ ନାନା ଟ୍ରିମେଣ୍ଟ କରାନ୍ତି ତିକି ଘରେ ମହଙ୍ଗା ଶାଖ୍ନ୍ତି କରିବାର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି। ଆଉ କିଏ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଉପାୟ ମଧ୍ୟ ଆପଣାନ୍ତି। ତଥାପି ଦେଖାଯାଏ କେଶରେ ସମସ୍ୟା। ଆଉ ପରା କଥାର ରାଜକୁମାରୀ ଭଲିଲମ୍ବା, ଘନ, କଳା କେଶ ମିଳିପାରି ନ ଥାଏ। ତେବେ ଯୁକ୍ତେ, ବ୍ରିଘଗୋଦର ୩୭ ବର୍ଷାୟା ପ୍ରାଙ୍ଗିନୀଙ୍କ କଥା ଅଳଗା।

ତାଙ୍କର ଅଛି ମାତିରେ ଘୋଷାତି ହେଉଥିବା ଗୁଣ୍ଠଳମର ଘନ ଲମ୍ବ କେଶ। ହେଲେ ଏହି ସୁନ୍ଦର କେଶ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କରିବାକୁ ପଡ଼େନା ବିଶେଷ ପରିଶ୍ରମା। ଏମିତି କି ସେ ଦାର୍ଯ୍ୟ ୨୦ ବର୍ଷ ହେବ କେଶ ଧୋଇ ସଫା ବି କରିନାହାନ୍ତି। ଅବିଶ୍ୱସମାନ ଲାଗିଲେ ବି ଏହା ସତା। ସେ କେବଳ ଗୋଟିଏ କାମ ହୁଁ କରନ୍ତି। ବାରମ୍ବାର କେଶ କୁଣ୍ଡାଇ ଥାଆନ୍ତି। ମାତ୍ର ୨ ବର୍ଷ ବୟବସ୍ରୁ ତାଙ୍କ କେଶ ବଢ଼ି ଲମ୍ବ ହେବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା। ୧୩ ବର୍ଷ ବେଳକୁ ତାଙ୍କ କେଶ ଅଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବିପାଇଥିଲା। ଏହି ଲମ୍ବ କେଶକୁ ଶାଖ୍ନ୍ତିରେ ଧୋଇବା, କର୍ତ୍ତିକାର ଲାଗିବା ଶୁଖେଇବାକୁ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ବିରକ୍ତ ଲାଗୁଥିଲା। ଦିନେ ତାଙ୍କ ସାଜାମାନେ କହିଲେ— ଏତେ ବିରକ୍ତ ହେଉଁ ଯଦି ମୁଣ୍ଡ ସଫାକରିବା ଛାଡ଼ିଦେ। ଏହି କଥା ତାଙ୍କ ମନକୁ ପାଇଥିଲା। ଆଉ ସେ ସତରେ ମୁଣ୍ଡ ସଫାକରିବା ଛାଡ଼ିଦେଲେ। ପ୍ରଥମ କିଛି ମାସ କେଶ ଅଠାଲିଆ ଲାଗିବା ସହ ଖୁବି କୁଣ୍ଡାଇ ହେଲା। କିନ୍ତୁ ଧାରେ ଧାରେ ଏହି ସମସ୍ୟାବସ୍ଥା ଦୂରେଇବାକୁ ଲାଗିଲା। ଏବେ ତାଙ୍କ କେଶରେ କୌଣସି ସମସ୍ୟା ନାହିଁକି କେଶ ପାଇଁ ସେ କୌଣସି ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତକ୍ଷବ୍ଦ ବି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ନାହିଁ। କେବଳ କେଶକୁ କୁଣ୍ଡାଇ ଥାଆନ୍ତି। ତଥାପି କେଶ ଛଦିହେଇ ଜଟ ହୋଇଯାଏ। ଆଉ ସେ ଅଧିଗଣ୍ଡାରୁ ଏକ ଘଣ୍ଟା ସମୟ ନିଅନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଠିକ୍ କରିବା ପାଇଁ। ସେ ଯାହା ବି ହେଉ ତାଙ୍କ କେଶ ଏବେ ଚର୍ଚାର ବିଷୟ ପାଲିରୁଛି।

